

AR-GE, YENİLİK, GİRİŞİMCİLİK, TİCARİLEŞTİRME VE YATIRIM DESTEKLERİ EL KİTABI

AR-GE, YENİLİK, GİRİŞİMCİLİK, TİCARİLEŞTİRME VE YATIRIM DESTEKLERİ EL KİTABI

HAZIRLAYAN

Doç. Dr. Nuri Yavan

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	08
1.1. El Kitabının Amacı ve Kapsamı	08
1.2. El Kitabında Yer Alan Destek Programlarının Türlerine Göre Dağılımı	11
1.2.1. Ar-Ge ve Yenilik Destekleri	11
1.2.2. Girişimcilik Destekleri	12
1.2.3. Ticarileştirme ve Rekabet Edebilirlik Destekleri	13
1.2.4. Yatırım Destekleri	14
1.2.5. Genel Kalkınma Destekleri	17
2. TÜRLERİNE GÖRE DESTEK PROGRAMLARI	18
2.1. AR-GE VE YENİLİK DESTEKLERİ	18
2.1.1. TÜBİTAK Destekleri	18
1) 1001-Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı	18
2) 1002-Hızlı Destek Programı	19
3) 3001-Başlangıç Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	20
4) 3501-Kariyer Geliştirme Programı	21
5) 1004-Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı	22
6) 1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	23
7) 1005-Ulusal Yeni Fikirler ve Ürünler Araştırma Destek Programı	24
8) 1007-Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı	25
9) 1505-Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı	26
10) Sanayi Tezleri Programı (SAN-TEZ)	27
11) 1503-Proje Pazarları Destekleme Programı	28
12) 1513-Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı	29
13) 1507-KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	30
14) 1515-Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı	31
15) 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	32
16) 1511-Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı	33
17) 1509-Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	34
2.1.2. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri	35
1) Kümelenme Destek Programı	35
2) Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Desteği	36
3) Özel Sektör Tasarım Merkezleri Desteği	37
4) Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri Desteği	38
5) Teknoloji Bölgeleri Geliştirme Desteği	39

2.1.3. KOSGEB Destekleri	40
1) Uluslararası Kuluçka Merkezi Kurma Programı	40
2) Ar-Ge ve İnovasyon Destek Programı	41
3) Endüstriyel Uygulama Destek Programı	42
4) İşbirliği Güçbirliği Destek Programı	43
2.1.4. Üniversitelerin Destekleri	44
1) Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP)	44
2.1.5. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Destekleri	45
1) Elektronik, Haberleşme, Uzay ve Havacılık Sektöründe Ar-Ge Projelerinin Desteklenmesi	45
2.1.6. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Destekleri	46
1) Enerji Sektörü Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (ENAR)	46
2.1.7. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Destekleri	47
1) Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	47
2.1.8. Kalkınma Bakanlığı Destekleri	48
1) 6550 Sayılı Kanun Kapsamında Yeterlik Almış Araştırma Altyapıları Desteği	48
2.1.9. Maliye Bakanlığı Destekleri	49
1) Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Destekleri	49
2.1.10. Sağlık Bakanlığı Destekleri	50
1) Araştırma ve Geliştirme Projelerinin Hizmet Alımları	50
2) Ar-Ge Ödeneği Talep Edilen Araştırma ve Geliştirme Projeleri	51
2.1.11. Savunma Sanayii Müsteşarlığı Destekleri	52
1) Savunma Sanayii Müsteşarlığı Ar-Ge Proje Faaliyetleri	52
2.1.12. TTGV Destekleri	53
1) İleri Teknoloji Projeleri Destek Programı	53

İÇİNDEKİLER

2.2. GİRİŞİMCİLİK DESTEKLERİ	54
2.2.1. KOSGEB Destekleri	54
1) Girişimcilik Desteği Programı	54
2) Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Girişimcilik Desteği Programı	55
3) Yeni Girişimcilik Desteği	56
4) İş Geliştirme Merkezi Desteği	57
5) Uluslararası Hızlandırıcı Programı	58
6) KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri	59
2.2.2. TÜBİTAK Destekleri	60
1) 1601-Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı	60
2) 1512-Teknogirişim Sermaye Desteği Programı	61
3) 1514-Girişim Sermayesi Destekleme Programı	62
2.2.3. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri	63
1) Kurumsal Katılım Sermayesi Desteği	63
2.2.4. Hazine Müsteşarlığı Destekleri	64
1) Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi	64
2.3. TİCARİLEŞTİRME VE REKABET EDEBİLİRLİK DESTEKLERİ	65
2.3.1. Ekonomi Bakanlığı Destekleri	65
1) Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Desteği	65
2) Eğitimcilerin Düzenleyeceği Eğitim Programları	66
3) Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi	67
4) Tasarım Desteği	68
5) Yurtdışı Pazar Araştırma Desteği	69
2.3.2. KOSGEB Destekleri	70
1) Sınai Mülki Haklar Desteği	70
2) Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı (TeknoPazar)	71
3) Tasarım Desteği	72

2.3.3. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri	73
1) Tasarım Tescil Desteği	73
2) Teknoloji Ürün Deneyim Belgesi	74
2.3.4. TÜBİTAK Destekleri	75
1) 1602-Patent Destek Programı	75
2.4. YATIRIM DESTEKLERİ	76
2.4.1. Ekonomi Bakanlığı Destekleri	76
1) Yatırım Teşvik Programı	76
2) İleri Teknolojiye Sahip Yurtdışında Yerleşik Şirket Alımı Desteği	77
2.4.2. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri	78
1) Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (TeknoYatırım)	78
2.4.3. Kalkınma Bakanlığı Destekleri	79
1) Yatırım Programları Kapsamında Araştırma Altyapıları Desteği	79
2.5. GENEL KALKINMA DESTEKLERİ	80
2.5.1. Kalkınma Ajansları Destekleri	80
1) Doğrudan Finansman Desteği	80
2) Faizsiz Kredi ve Faiz Desteği	81
3) Teknik Destek	82
KAYNAKÇA	83
Odak Grup Toplantılarımızdan...	84
Basından...	86

SUNUŞ

“

Rekabetçiliğin artmasında, yeni teknoloji üretiminde, işsizliğin, yoksulluğun ve Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasında, beşeri ve sosyal sermaye düzeyinin artırılmasında önemli etkileri bulunan girişimcilik ve yenilik konusu uzun zamandır Başkanlığımızın da gündemindedir.

”

“Girişimcilik ve Yenilikçilik” kavramları kalkınma anlamında günümüzün anahtar kelimeleri haline gelmiş ve bu iki kavrama önem veren toplumlar kalkınma yolunda bir hayli yol kat etmişlerdir. Özellikle yenilikçi girişimciliğin, ülke ekonomilerinin çok kısa bir sürede gelişimine katkı sağladığı unutulmamalıdır. Gelecek 20 yıl içerisinde başta sanayi olmak üzere pek çok alanda teknolojik dönüşümün olacağını ve bu alanlarda insan faktörünün minimize edileceğini göz önünde bulundurursak; yeni nesiller girişimci olmaya ya da girişimleri desteklemeye yönelmek zorunda kalacaklardır. Dolayısıyla günümüzde gelişmiş ülkeler, artan işsizlik ile beraber atıl kalan insan kaynaklarını yetenekleri dâhilinde iş kurmak veya yeni istihdam alanları yaratarak yönetmek durumunda kaldığından girişimcilik ve yenilikçiliğe ayrı bir özen göstermektedir.

Girişimcilik konusu son yıllarda tüm dünyada en çok konuşulan ve en fazla önem atfedilen konulardan birisi olarak ön plana çıkmaktadır. Yapılan birçok araştırmada ekonomik büyüme ile girişimcilik arasında pozitif bir ilişki olduğu ve istihdam artışının önemli bir kısmının yenilikçi girişimler tarafından sağlandığı bilinmektedir. Rekabetçiliğin artmasında, yeni teknoloji üretiminde, işsizliğin, yoksulluğun ve Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasında, beşeri ve sosyal sermaye düzeyinin artırılmasında önemli etkileri bulunan girişimcilik ve yenilik konusu uzun zamandır Başkanlığımızın da gündemindedir.

Dünyanın birçok ekonomisinde büyüme ve istihdamın ana kaynağını oluşturan KOBİ’ler, nitelikli üretim için önemli bir fırsat sundukları gibi, yenilikçiliğin geliştirilmesi ve yayılmasındaki rolleriyle de ülkelerin kalkınma sürecini doğrudan etkilemektedir. Üretim zinciri içerisinde yüksek katma değer yaratabilen KOBİ’lere sahip ülkeler, refah düzeylerini daha yüksek seviyelere taşımaktadır. Türkiye’deki toplam girişim sayısının neredeyse tamamı KOBİ ölçeğinde faaliyet göstermekte, katma değer ve ihracatın yarısından fazlası, toplam istidamın 4’te 3’ü KOBİ’ler tarafından gerçekleştirilmektedir. KOBİ yoğunluklu ülke sanayinin son yıllardaki gelişimine bakıldığında, sanayinin Ankara, İstanbul, İzmir, Adana gibi büyüme kutuplarından, bu merkezlerin art bölgesinde yer alan Kırklareli, Kocaeli, Mersin,

Sakarya gibi komşu illere kaydığı görülmüştür. Kamu sanayisine dayalı Zonguldak, Kırıkkale gibi illerde gerileme yaşandığı ve Anadolu’da Gaziantep, Çorum, Kahramanmaraş vb. yeni sanayi merkezlerinin içsel dinamiklerini değerlendirerek ve ihtisaslaşarak öne çıktığı görülmektedir. Türkiye’de sanayi alanında bu gelişmeler yaşanırken, KOP Bölgesinin sanayi alanında sahip olduğu potansiyeline bakıldığında bu potansiyeli yeterince değerlendiremediği ve rekabet edebilirlik konusunda istenilen seviyede olmadığı hepimizin ortak görüşüdür. Kayıtlara göre ülkemizde sanayi siciline kayıtlı işletmelerinin yüzde 5’i bu dört ilimizde yer almaktadır. Ancak ülkemizin yaptığı ihracatta illerimizin toplam payı yüzde 2 civarındadır.

Bu nedenle; girişimcilik ve yenilik odağında KOP Bölgesi illerinin sanayisinin genel durumunu ortaya koymak, KOP Bölgesi’nde sanayi alanında yapılacak kamu politikalarının doğru noktalara yönlendirebilmek amacıyla Başkanlığımız tarafından Konya, Karaman, Niğde ve Aksaray illerimizde “*Girişimcilik ve Yenilik İhtiyaç Analiz Projesi*” yürütülmüştür. Proje kapsamında patent, faydalı model, marka, endüstriyel tasarım ve coğrafi işaret gibi buluş ve yeniliklere kişilerin ya da firmaların hangi koşullar altında başvurulabildiğini izah etmek amacıyla “**Ar-Ge, Yenilik, Girişimcilik, Ticarileştirme ve Yatırım Destekleri**” el kitabı hazırlanmıştır. Bu el kitabının, sınai mülkiyet haklarından ve başvuru süreçlerinden haberdar olmak isteyen kişi ve kurumlara, her bir buluş ve yenilik kalemine başvuruları için gereken koşullar ve atmaları gereken adımlar hakkında bilgilendirici nitelikte olacağını ümit ediyoruz.

Bu vesileyle başta Kalkınma Bakanlığımız olmak üzere; proje sürecinde katkı sağlayan kamu kurum ve kuruluşlarımıza, üniversitelerimize ve akademisyen hocalarımıza, Sanayi ve Ticaret Odalarımıza, Teknopark ve Tekno-Kentlerimize teşekkür ediyor, hazırlanan bu el kitabının girişimcilerimize faydalı olmasını diliyorum.

İhsan BOSTANCI
KOP BKİ Başkanı

1. GİRİŞ

1.1. El Kitabının Amacı ve Kapsamı

Bu el kitabı, Ar-Ge, Yenilik, Girişimcilik, Ticarileştirme, Rekabet Gücü ve Yatırım konularında devlet tarafından verilen 65 farklı teşvik ve destek programı hakkında yararlanıcılara bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır. El kitabının hazırlanmasındaki temel amaç, desteklerden yararlanmak isteyen kişi ve kuruluşlara her bir desteğin amacı, kapsamı, başvuru yeri ve sağlanan destek unsurları ile bu desteğin hangi koşulları gerektirdiği ve içeriğinin ne olduğunun açık ve net bir biçimde kısa ve öz olarak belirtilmesidir. Ayrıca desteklerden yararlanma süreciyle ilgili olarak detaylı bilgi almak isteyenler içinde söz konusu her bir desteği veren kurum veya kuruluşun ilgili destek programının web sayfası kullanıcılara sunulmaktadır.

Ar-Ge ve Yenilik, Girişimcilik, Ticarileştirme ve Rekabet Gücü, Yatırım ve Genel Destekler gibi 5 farklı alanda kamu tarafından verilen 65 teşvik ve destek programının 14 farklı kamu kurum ve kuruluşu (8'i Bakanlık ve 6'sı kamu kurum ve kuruluşu) tarafından verildiği görülmektedir. Buna göre, el kitabının hazırlanmasında yukarıda belirtilen kolay ve anlaşılır kullanıcı dostu olma temel ilkesinin yanı sıra 3 önemli husus da göz önünde tutulmuştur. Bunlardan ilki el kitabı hedef kitlenin başvuracağı ve yararlanacağı konuya/alana veya destek türlerine göre sınıflandırılmıştır. Buna göre tüm destekler 5 farklı alana/konuya göre kümelenmiştir. Dolayısıyla, ilk olarak 36 farklı programı kapsayan Ar-Ge ve inovasyon desteklerinden bahsedilmektedir. İkinci kesimde, 11 farklı programı içeren girişimcilik destekleri açıklanmaktadır. Üçüncü bölümde ele alınan husus, yine 11 farklı programı kapsayan sınai mülkiyet hakları ve bunların ticarileştirilmesi ile ihracat teşviklerinden oluşan rekabet gücünü artırmaya yönelik desteklerdir. Dördüncü bölümde, yatırıma yönelik 4 teşvik programı açıklanırken, son bölümde kalkınma ajanslarının sunduğu 3 genel destek programı ortaya konulmaktadır. İkincisi, alana/konuya göre verilen destekler desteği veren kurum ve kuruluşu göre de sınıflanmıştır. Burada her bir alanda en fazla destek programına sahip kurum en başta yer almakta, bunu destek sayısına göre diğerleri izlemektedir. Üçüncü olarak, verilen destekler desteklerin özelliklerine göre de yani fikirden yatırıma uzanan aşamaları içerek şekilde sınıflanmıştır. Buna göre, destekler temel Ar-Ge türleriyle (temel araştırma, uygulamalı araştırma, deneysel geliştirme) başlayıp, teknolojinin ticarileştirilmesiyle devam etmekte (ön ticarileştirme, ticarileştirme) ve yatırım süreciyle de son bulmaktadır. Hatta bazı desteklerin işletme aşamasını da kapsadığı görülmektedir.

Tablo 1. Türkiye’de Devlet Tarafından Verilen Ar-Ge, Yenilik, Girişimcilik, Ticarileştirme ve Yatırım Teşviklerinin Destek Türlerine ve Desteği Veren Kurumlara Göre Dağılımı

TEŞVİK VE DESTEK TÜRÜ	TEŞVİK VE DESTEĞİ VEREN KURUM/KURULUŞ	TEŞVİK VE DESTEK PROGRAMININ ADI
AR-GE VE YENİLİK DESTEKLERİ	TÜBİTAK	1001-Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı
		1002-Hızlı Destek Programı
		3001-Başlangıç Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
		3501-Kariyer Geliştirme Programı
		1004-Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı
		1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
		1005-Ulusal Yeni Fikirler ve Ürünler Araştırma Destek Programı
		1007-Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı
		1505-Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı
		Sanayi Tezleri Programı (SAN-TEZ)
		1503-Proje Pazarları Destekleme Programı
		1513-Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı
		1507-KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı
		1515-Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı
		1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
		1511-Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı
		1509-Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
	BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	Kümelendirme Destek Programı
		Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Desteği
		Özel Sektör Tasarım Merkezleri Desteği
		Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri Desteği
		Teknoloji Bölgeleri Geliştirme Desteği
		Uluslararası Kuluçka Merkezi Kurma Programı
		Ar-Ge ve İnovasyon Destek Programı
		Endüstriyel Uygulama Destek Programı
		İşbirliği Güçbirliği Destek Programı
		ÜNİVERSİTE
	ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI	Elektronik, Haberleşme, Uzay ve Havacılık Sektöründe Ar-Ge Projelerinin Desteklenmesi
	ENERJİ VE TABİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	Enerji Sektörü Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (ENAR)
	GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI	Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
	KALKINMA BAKANLIĞI	6550 Sayılı Kanun Kapsamında Yeterlik Almış Araştırma Altyapıları Desteği
	MALİYE BAKANLIĞI	Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Destekleri
	SAĞLIK BAKANLIĞI	Araştırma ve Geliştirme Projelerinin Hizmet Alımları
		Ar-Ge Ödeneği Talep Edilen Araştırma ve Geliştirme Projeleri
	SAVUNMA SANAYİ MÜSTEŞARLIĞI	Savunma Sanayii Müsteşarlığı Ar-Ge Proje Faaliyetleri
GİRİŞİMCİLİK DESTEKLERİ	TTGV	İleri Teknoloji Projeleri Destek Programı
	KOSGEB	Girişimcilik Desteği Programı
		Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Girişimcilik Desteği Programı
		Yeni Girişimcilik Desteği
		İş Geliştirme Merkezi Desteği
		Uluslararası Hızlandırıcı Programı
		KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri
	TÜBİTAK	1601-Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı
		1512-Teknogirişim Sermaye Desteği Programı
		1514-Girişim Sermayesi Destekleme Programı
	BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	Kurumsal Katılım Sermayesi Desteği
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi	
TİCARİLEŞTİRME VE REKABET EDİLEBİLİRLİK DESTEKLERİ	EKONOMİ BAKANLIĞI	Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Desteği
		Eğitimcilerin Düzenleyeceği Eğitim Programları
		Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi
		Tasarım Desteği
	KOSGEB	Yurtdışı Pazar Araştırma Desteği
		Sınai Mülki Haklar Desteği
		Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı (TeknoPazar)
	BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	Tasarım Desteği
		Tasarım Tescil Desteği
		Teknoloji Ürün Deneyim Belgesi
TÜBİTAK	1602-Patent Destek Programı	
YATIRIM DESTEKLERİ	EKONOMİ BAKANLIĞI	Yatırım Teşvik Programı
	BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	İleri Teknolojiye Sahip Yurtdışında Yerleşik Şirket Alımı Desteği
		Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (TeknoYatırım)
GENEL KALKINMA DESTEKLERİ	KALKINMA BAKANLIĞI	Yatırım Programları Kapsamında Araştırma Altyapıları Desteği
	KALKINMA AJANSLARI	Doğrudan Finansman Desteği
		Faizsiz Kredi ve Faiz Desteği
		Teknik Destek

Kaynak: Yazar tarafından Hazine Müsteşarlığı (2016) DDBS kayıtları, BSTB ve TÜBİTAK (2016) çalışması ile ilgili kurum ve kuruluşların destek programı kitapçıkları ve web sayfalarındaki program bilgilerinden yararlanarak oluşturulmuştur.

1.2. El Kitabında Yer Alan Destek Programlarının Türlerine Göre Dağılımı

1.2.1. Ar-Ge ve Yenilik Destekleri

Ar-Ge ve yenilik destekleri, herhangi bir alanda oluşan fikir yahut mevcut oluşumlar üzerinde, araştırma ve geliştirme yapılabilmesi adına, ilgili kurumlar tarafından sağlanan destekleri kapsamaktadır. Bu doğrultuda söz konusu destekler, gelecekte inovasyonu sağlayacak çalışmaların ilk evrelerinin, daha iyi imkanlar ile tamamlanması için verilmektedir. Netice de her yeni fikrin araştırmalar ve çalışmalar sonucu kesin olarak bir çıktıya dönüşmesinin zor ve riskli bir durum olduğu düşünüldüğünde, bu destekler, yenilik konusunda atılan ilk adımların çoğaltılması bakımından önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda bu desteklerin hedef kitlesi, tahmin edildiği üzere araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin merkezi konumunda olan üniversiteler ve yine üniversiteler ile iş birliği yürütmekte olan KOBİ'ler ve etki ölçeği daha yüksekte olan büyük sanayi firmalarıdır.

Günümüzde Ar-Ge ve inovasyon (yenilik) kavramlarının önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bu kavramlar genellikle üniversite-sanayi işbirliği ile gündeme gelse de aynı zamanda farklı uygulama alanlarında da kendisine yer bulmaktadır. Ar-Ge ve inovasyon, özelinde, işletmelerin kendi bünyelerinde barındırdıkları özel birimler sayesinde, üretim süreçlerini daha teknik ve hızlı kılmak adına icat ettikleri fikirleri, buluşları ve bu bağlamda ifade edilebilecek tüm etkinlikleri anlatmaktadır. Ar-Ge çalışmaları, bu anlamda, mevcut bilgi kapasitesinin daha da artırılması adına yapılan yaratıcı etkinlikler ve bu bilgilerin yeni uygulama alanlarının ortaya çıkarılması için kullanılması biçiminde ifade edilebilir.

İşletmeler, sistematik bir şekilde daha gelişmiş üretim yöntemleri ve farklılaştırılmış ürün elde etme yöntemleri aradıklarını ve buna ek olarak mevcut faaliyetleri daha verimli ve hızlı bir biçimde nasıl planlayabileceklerinin yollarını düşünmektedirler fakat bu yol hem uzun hem de mahiyetli bir süreci kapsamaktadır. Aynı zamanda işletmeler, Ar-Ge faaliyetlerinin riskli olmasından dolayı yeni girişim ve fikirlere karşı çekimser olabilmektedir.

Inovasyon ise mevcut bir ürünün yenilendiği ya da geliştirildiği süreci kapsar. Ancak inovasyon sadece ürünlerle ilgili değildir, firmaların pazarlama yöntemleri ya da iş uygulamaları ve dış ilişkilerinin değişmesi de inovasyon kategorisinde değerlendirilmektedir.

Görüldüğü üzere Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri arasında yakın bir bağ bulunmaktadır. Bu bakıma Ar-Ge faaliyetleri inovasyona süreçlerine katkıda bulunur. Bunun tam tersi de söz konusudur. Bu faaliyetler neticesinde işletmelerin karlılık artışı önemli oranda yükselmiş olmaktadır. Her iki sürecin gerisinde de yeni bir ürünün oluşturulması ya da yeni bir organizasyon düzeninin geliştirilmesi bulunmaktadır.

Ar-Ge faaliyetleri, ulusal sınırlar içerisinde, GSYİH'den ancak %1 kadarlık bir pay almaktadır. Bu sayı oldukça düşüktür ve ülkenin teknolojik gelişim düzeyini gösteren bir işarettir. Bu durumda, ileri teknoloji ürünlerini dış pazarlardan elde etmek gerekir ki bu da dış ticaret açıklarına neden olan olumsuz bir durumdur. Bu nedenle Ar-Ge faaliyetlerinde artış sağlanması hem dışa olan bağımlılığı hem de dış ticaret açıklarını azaltacaktır. Bu yüzden ülkenin ekonomik anlamda rekabet edebilir bir duruma erişmesi için, teknolojik bilgi üretilmesi, hem ürünlerde hem de ürünlerin üretilmesi süreçlerinde ciddi yenilikler yapılması, ürünlerin mevcut standartlarının ve niteliklerinin artırılması, verimliliğin yükseltilmesi, üretim maliyetlerinin azaltılması ve teknolojik bilgilerin ticari bir karakter kazanması gerekmektedir.

Bahsedilen tüm bu nedenler devlet politikalarını Ar-Ge ve inovasyon konusunda ilgili aktörlere destek sağlama yönünde etkilemektedir ve bu hedef doğrultusunda her geçen gün verilen destekler artmakta ve çeşitlenmektedir. Bu çerçevede Ar-Ge ve inovasyon alanında toplamda 12 kurum tarafından destek verilmektedir. Bu kurumların başında, sayı bakımından en fazla destek programı barındıran kurum olarak TÜBİTAK gelmektedir. TÜBİTAK ile birlikte Ar-Ge ve inovasyon kapsamında destek veren bakanlık ve ilgili kurumlar Tablo 1'de ayrıntılı olarak yer almaktadır.

1.2.2. Girişimcilik Destekleri

Girişimcilik destekleri, etki amacı ortaya konulmuş, temel araştırma evresi tamamlanmış olan, yeni fikir yahut mevcut geliştirme veya yeni girişim faaliyetlerinin, ön ticarileştirme, ticarileştirme yani sonuç çıktılarının piyasaya sürülmesi bölümüne yardımcı olmak kaydı ile verilen destekleri kapsamaktadır. Bu çerçevede, tahmin edildiği üzere her yeni oluşumun piyasadaki kabulünü tespit etmek ve çıktıyı söz konusu mercilere ulaştırabilmek zor ve uzun bir süreci doğurmaktadır. Bu nedenle girişimcilik kapsamında sağlanan destekler, yeni fikir ve geliştirmelerin bu sıkıntılı dar boğazın daha kolay aşılabilmesi amacıyla verilmektedir. Bu desteklerin hedef kitlesini ise genel olarak yenilik faaliyetlerini ticarileştirmek isteyen, bireysel girişimciler, start-up'lar (başlangıç firmaları) ve KOBİ'ler oluşturmaktadır.

Günümüz ekonomileri yeni girişim ve atılımlarla desteklenip büyümektedirler. Bu bakımdan ülkelerde girişimcilik faaliyetlerinin ve potansiyellerinin artırılması adına çalışmalar yapılmakta ve destekler sağlanmaktadır. Türkiye'nin de temel ekonomik politikaları içerisinde yer alan girişimcilik faaliyetleri yeni istihdam alanlarının yaratılması ve üretimin nicelik ve nitelik olarak geliştirilmesi açısından üzerinde durulan ve ilgili kurumlar dahilinde desteklenen bir faaliyettir. Girişimcilik, ihtiyacı karşılamak için sorumluluk alarak yatırıma yönelen aktörlerin atılımı olarak tanımlanabilir. Belirtildiği üzere girişimcilik, sadece işletmelerin iktisadi hayata eklenmesi anlamında değil, girişimcilik faaliyetleri yenilikler geliştirerek ulusal kalkınmaya katkıda bulundukları için de itici güç meydana getirmektedirler. Girişimciler, hem yeni buluşların meydana getirilmesinde ve uygulanmasında hem de bu buluşların ya da yeniliklerin iktisadi ve toplumsal dünyada yaygınlık kazanması bakımından olmazsa olmaz bir konum işgal etmektedirler.

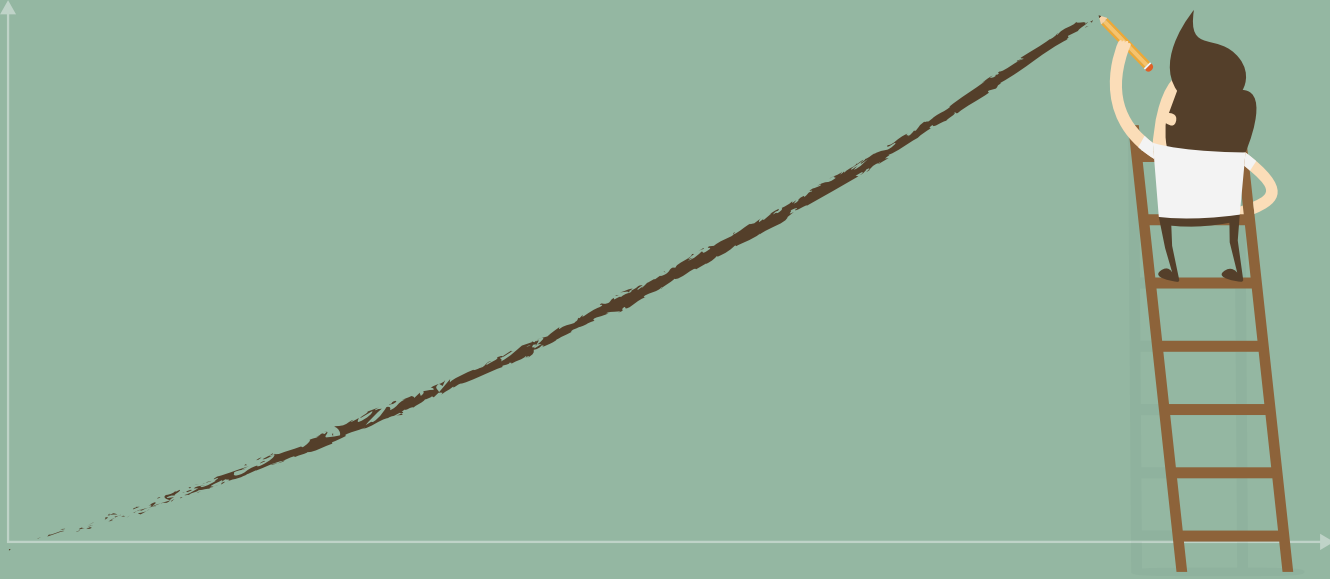
Günümüz dünyasında bir girişimcinin fikirlerini hayata geçirebilmesi ve bu sayede büyüebilmesi çok ciddi kısıtlamalar ile karşılaşmaktadır. Örneğin bir girişimci, finansal kaynaklara, pazarlama meselelerine ve yönetim süreçlerine ilişkin kayda değer sorunlar ile yüz yüze gelmektedir. Bu durumun ortadan kalkması için girişimcilerin hem kamu kesiminin hem de sivil toplumun desteğine ihtiyacı vardır. Dünya ölçeğindeki girişimciliğe ilişkin destek uygulamalarına bakıldığında, bu desteklerin esas olarak üç başlık altında ifade edildiği göze çarpmaktadır. İlk grupta eğitim destekleri varken, ikinci grupta ise finansman destekleri bulunur. Üçüncü ve son grupta ise firmanın nasıl işlediğine yani yönetim organizasyonuna ilişkin destekler bulunmaktadır.

Eğitim desteklerinden bahsetmek gerekirse, bu alanda eğitim alan öğrencilerde girişimcilik kültürünün ve bilincinin artırılmasına ilişkin eğitim politikalarının uygulanması ilk sırada gelir. Daha sonra ise, iş hayatına atılmış girişimcilerin işlerini planlamaları, pazarlama süreçlerini nasıl örgütlemeleri gerektiği, mali sorunlara karşı ne türden tavırlar geliştirmelerinin daha doğru olduğu, toplam kalite yönetimi, iş geliştirme ve yeni bir marka oluşturma gibi konularda eğitim verilmesi doğru olacaktır. Mikro-kredi ve girişim sermayesi verilmesi, KOBİ borsaları ve kredi garantisi oluşturulması, çeşitli vergilerden girişimcilerin muaf tutulması, yatırımlarda bazı indirimlerin sunulması, enerji bakımından sunulan destekler, kredi kaynaklarına kolay ulaşım ve birtakım hibelerin verilmesi, finansman destekleri arasında sayılabilir. Aslında bakılırsa girişimcilik için sunulan desteklerin sadece işletmeleri ayakta tutmayı hedeflemekten çok, bu işletmelerin sürdürülebilir bir büyüme sürecine kavuşmasını sağlaması gerekir. Bu türden desteklerin firmaların işleyişine ve sürdürülebilirliğine ilişkin destekler olduğu söylenebilir.

Türkiye sınırları dâhilinde girişimciliğe dolaylı ve dolaysız olarak katkı sunan pek çok kurum ve kuruluşun vardır. Bu kurum ve kuruluşlar girişimcilere özel olarak danışmanlık ve eğitim hizmetleri ile birlikte finansman ve pazar yardımı da yapmaktadır. Bunun yanında istihdam, ihracat, Ar-Ge ve bilgiye ilişkin alanlarda da bu kurum ve kuruluşların işletmelere sunduğu büyük destekler bulunmaktadır. Bu kurumlar, KOSGEB, TÜBİTAK, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı olarak sıralanabilmektedir. Söz konusu kurum ve desteklere ilişkin ayrıntılı bilgi ise Tablo 1'de yer almaktadır.

1.2.3. Ticarileştirme ve Rekabet Edebilirlik Destekleri

Bu destekler, tescil edilmiş mevcut buluş ve yenilik faaliyetinin ya lisans veya devir sözleşmeleri yoluyla firmalara satıldığı ya da şirket kurma yoluyla üretiminin yapılmasının hedeflendiği durumlar ile ürünün yurt dışına pazarlanmak ya da tanıtılmak istendiği evrede sağlanmaktadır. Ortaya çıkan buluş veya ürünün yatırım alması ve uluslararası mecrada rekabet edebilmesi, mevcut Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarını gerçekleştirmede temel amaçlardan biri olarak düşünüldüğünde verilen desteğin kapsamı da her geçen gün artmaktadır. Bu nedenle söz konusu desteklerin hedef kitesini, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri gerçekleştiren iş birliği kuruluşları, özel sektör firmaları ve kimi durumlarda da üniversiteler ve kamu oluşturmaktadır. İhracat destekleri durumunda ise temel hedef kitle, ihracat yapan veya yapmayı hedefleyen KOBİ'ler değerlerinin büyümesi, en önemli devlet politikaları arasında yer almaktadır.

Ticarileştirme destekleri, belirtildiği üzere yeni ürün ve geliştirmelerin sahaya inmesi, yani ürünlerin piyasada kabul sürecine verilen destekleri kapsar. Buna göre, yeni ürünlerin ticarileşmesinin yanında fikir sahiplerinin sınai mülki haklarının korunması da önem taşımaktadır. Bu nedenle ticarileşme destekleri aynı zamanda bu hakların belirli göstergeler altında korunması sürecini de kapsamaktadır. Buna göre, sınai mülkiyet hakları, hem sanayide hem de tarımda meydana gelen teknik yeniliklerin, tasarımların, buluşların ve ticari alanda üretilen ve piyasaya sunulan malların ve hizmetlerin üzerinde sahibinin belirgin olmasını sağlayacak işaretlerin ya da simgelerin bu çalışmaları ilk defa uygulayanlar adına belirli bir süre sahip olmasını sağlayan haklar olarak tanımlanabilir. Sınai mülki haklar 5 gösterge etrafında incelenebilir: 1) Patent, 2) Faydalı model, 3) Marka, 4) Endüstriyel tasarım ve 5) Coğrafi işaretler.

Patent: Sınırlı bir zaman ve mekân içerisinde, bir kişiye ya da firmaya ait buluşun üçüncü kişiler tarafından üretilmemesi, satılamaması, kullanılamaması ve ithal edilememesini temin eden geçici bir tekel hakkıdır. Patentler, ülke sınırları içerisinde meydana gelen yeniliğe ilişkin gelişmeleri en belirgin biçimde yansıtan göstergelerden birisi olma özelliği taşır.

Faydalı Model: Hem yerel hem de küresel ölçekte eskiye göre yenilik arz eden ve sanayiye uygulanabilen buluşların belirli bir süre zarfı içinde sahibi olan kişilere üretim ve pazarlamaya ilişkin tekel hakkı sunulmasıdır. Bu süre 10 yıldır. Faydalı model, tıpkı patent gibi, inovasyona ilişkin kayda değer bir göstergedir. Patent ile arasındaki fark, zaman ve maliyet bakımından çok daha avantajlı olmasıdır. KOBİ'ler için bu nedenle daha faydalıdır.

Marka: Bir girişimin sahip olduğu mal ve hizmetleri, başka girişimlerin mal ve hizmetlerinden ayırmaya yarayan bir göstergedir. Kişi adları, sözcükler, şekiller, harfler ve sayılar, malların biçimleri ya da sahip oldukları ambalajlar gibi maddi göstergeler marka olarak kullanılabilirler ve baskı yoluyla çoğaltılıp piyasaya sürülebilirler. Marka ölçülebilir bir yenilik göstergesi olarak ön plana çıkmaktadır.

Endüstriyel Tasarım: Bir ürünün ya da hizmetin tamamına ya da belirli bir kısmına çizgiler, şekiller, renkler, biçimler, dokular ya da süslemeler gibi duysal olarak algılanabilen birtakım unsurların meydana getirdiği görüngüsel formdur. Benzer malları üreten firmalar arasında bu türden farklılıklara gitmek, piyasada rekabet gücü elde edebilmek için oldukça belirleyici bir etmendir.

Coğrafi İşaretler: Öne çıkan bir özelliği, şöhreti ya da başka bir niteliği sayesinde belirli bir yörede ya da bölgede köklenmiş ve o yöre ya da bölgelerle özdeşleşmiş ürünlerin göstergelerine "coğrafi işaretler" adı verilmektedir. Kendine özgü nitelikleri nedeniyle benzerlerinden farklılaşan bu ürünleri meydana getiren bileşenlerin bir ya da birkaçı o yöreye ya da bölgeye özgü olduğu için, coğrafi işaret kapsamında değerlendirilmektedirler.

Rekabet edebilirlikle ilgili desteklerin çoğu esasında yurtdışı piyasalara açılma ve ihracatı artırmaya yönelik devlet desteklerini kapsamaktadır. Türkiye'nin 1980'li yıllarında başından günümüze kadar ulusal ihracatının çok büyük bir bölümünü sanayi ürünlerinden oluşmakla birlikte, ihracatının teknolojik seviyesi oldukça düşük ürünlerden meydana gelmektedir. Nitekim ihracat oranları göz önüne alındığında, Türkiye'nin dünyada gerçekleşen toplam ihracattaki payı %1 bile değildir. Bu oranın artırılması için firmaların çok daha yüksek teknik niteliklerle donanmış olması ve beşeri sermayesi yüksek kişileri istihdam etmesi gerekmektedir. Bu sayede hem yerel hem de küresel düzeyde rekabet gücüne sahip bir ülke profili oluşabilecektir. İşte, bu durumun oluşması adına, yani işletmelerin hem üretim hem de ticaret kapasitelerini arttırmaları için, devlet aracılığıyla sunulan birden fazla teşvik ve destek aracı mevcuttur.

Teşvik ve desteklerden istifade eden firmaların ihracat oranları artış göstermektedir. İhracatı artan firmaların iktisadi kapasiteleri artmaktadır ve bu sayede birim maliyetlerde önemli bir azalma meydana gelmektedir. Ayrıca bu büyüme ve maliyetlerin düşmesi süreci, işletmeler için iç piyasalara olan bağımlılık durumunu ortadan kaldırabilmekte ve ihracat yapılan pazarların çeşitlenmesi sayesinde riskleri asgari düzeye indirmektedir. Bu sayede firmaların teknolojik ve inovatif süreçleri takip etmeleri daha da kolay bir hal almaktadır.

Küreselleşmenin yoğunluk kazanması ile birlikte rekabet koşulları firmalar için gittikçe ağırlaşır ve devlet tarafından yeni teşviklerin verilmesini mecbur kılar. Sunulacak olan Ar-Ge destekleri ve teşvikleri sayesinde, hem yeni ürünlerin geliştirilmesi süreçlerinde hem de mevcut vaziyette elde olan ürünlerin rekabet güçlerinin azami seviyeye çıkarılması adına, firmalara destek verilmektedir. Devlet, işletmelere yurt dışında düzenlenen fuarlara katılım imkânları sağlayarak, üretime ve ihracata dönük süreçlerin hızlanmasına yardımcı olabilir. İhraç edilecek ürün yelpazesinin hedef pazarlara gönderilebilmesi adına, işletmelerin piyasa araştırması yapması devletin destek sunduğu faaliyetler arasındadır. Buna ek olarak, işletmeler tarafından yurtdışında tesis edilecek ofislerin ve markalarına dönük yapacakları tanıtım faaliyetlerinin desteklendiğini de söyleyebiliriz.

Ölçek bakımından küçük ve orta düzeyli firmaların uluslararası piyasalarda rekabete girişebilmelerini sağlayan teşvik ve sübvansiyonlar, yatırım, üretim, kalite standartlarının yükseltilmesini, yeni istihdam olanaklarının yaratılmasını, çevrenin korunmasına dönük yatırımların hayata geçirilmesini, ileri teknoloji isteyen yatırımların ve bu yatırımlara dönük Ar-Ge faaliyetlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda Türkiye'de başta Ekonomi Bakanlığı tarafından verilen destekler olmak üzere yine KOSGEB, TÜBİTAK ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ihracatı artırmak ve ticarileşmeyi desteklemek adına çeşitli programlar altında destek sunmaktadır. Söz konusu kurumlarla ilgili destek ve programlar Tablo 1'de ayrıntılı olarak yer almaktadır.

1.2.4. Yatırım Destekleri

Yatırımlara yönelik verilen desteklerin temel amacı, ülkedeki mevcut sanayinin üretim hacmini ve istihdamını artırmak, özellikle de ithal edilen ara malı ithalatına yönelik ürünleri ülke içinde üretimini sağlamak ve bölgesel gelişmişlik farklarını azaltmaktır. Yatırım teşvikleri ile aynı zamanda ülkede çok düşük paya sahip olan yüksek teknolojlili imalat sanayinin payını artırmak için Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine dayalı teknolojik ürünlerde yatırım yapılmasını sağlamak da hedeflenmektedir. Bu bağlamda yatırım desteklerinin hedef kitlesini başta sanayi sektörü olmak üzere özel sektör ve kamu kuruluşları ve üniversitelerden oluşturmaktadır.

Türkiye’de devlet tarafından verilen teşvik ve destekler içerisinde, tarihi en eskiye giden, kapsamı en geniş olan ve teşvik sisteminin ana omurgasını oluşturan en önemli, en bilinen yapı “yatırım teşvikleri”dir (Yavan, 2011a). Ekonomi Bakanlığı tarafından verilen yatırım teşviklerinin ana amacı, özel sektörün yatırımlarını artırmak, istihdam yaratmak, uluslararası rekabet gücü kazanmak için katma değeri ve Ar-Ge içeriği yüksek, ileri teknolojiye dayalı sanayileri geliştirmek, cari açığı azaltmak için ithalata bağımlılığı yüksek olan ara malları üretimini artırmak, kümelenmen faaliyetlerini desteklemek ve bölgelerarası eşitsizlik ve dengesizlikleri gidermektir (Yavan, 2001b). Türkiye’de özellikle bölgeler arası gelişmişlik farklarının son derece yüksek olduğu göz önüne alındığında, bölgesel potansiyelleri ekonomiye kazandıracak yatırımların desteklenmesi ve bölgelerde sürdürülebilir bir kalkınmanın sağlanmasında yatırım teşviklerinin önemi daha da artmaktadır. Yatırım teşvikleri özellikle sanayi sektöründe faaliyet gösteren yerli ve yabancı firmaların yatırımların kapsamı nedeniyle çok önemli ve etkili bir destek sistemidir.

Yatırım destekleri, ekonominin büyümesi, yerel ve bölgesel ölçekte istihdam sağlanması ve mekansal düzlemde az gelişmişliğin giderilmesinde büyük önem taşımaktadır. Ayrıca özellikle yüksek teknolojiye yönelik sanayi yatırımlarının artırılması, yurtdışında yerleşik olan ileri teknoloji şirketlerine yatırım yapılması yoluyla ülke içine teknoyatırım ve teknoloji transferi sağlanması konusunda da destekler bulunmaktadır. Yine üniversitelerin araştırma altyapısını desteklemeye yönelik yatırımlar yoluyla bölgelerin yatırım ve teknolojik gelişme düzeyini artırma ve bölgelerde cari açığı azaltacak ara ve sermaye mallarını ülke içinde üretilmesine dönük çeşitli yeni destekler gündeme gelmektedir. Dolayısıyla yatırım desteklerinin Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilmekte olduğu görülmektedir ki destek programları ile ilgili ayrıntılı bilgi Tablo 1’de yer almaktadır.

1.2.5. Genel Kalkınma Destekleri

Kalkınma Bakanlığı'nın koordine ettiği Kalkınma Ajansları bölgesel kalkınma hedefiyle çıktığı kuruluş amaçları doğrultusunda, temel araştırmaya yönelik faaliyetler evresinden, ticarileştirme ve yatırım evresine kadar olan her türlü faaliyeti değişen şekillerde destekler sağlamaktadır. Ajans destekleri adı ile ilintili olarak mevcut bölgenin kalkınmasında rol olacak her türlü kurum bu desteklerin hedef kitlesini oluşturmaktadır. Bu çerçevede özel sektör, kamu kuruluşları, STK'lar ve ilgili tüm kurumlar genel kalkınma desteklerinden yararlanabilmektedir.

Ajansların sahip oldukları teknik kapasiteler yüksektir ve faal bölgelerde uygulama yapmaktan çok, oradaki aktörleri destekleyip koordine etme görevini yerine getirirler. Hem kamu kurum ve kuruluşları hem de sivil toplum ve özel sektör işbirliklerini belirli bir hedef doğrultusunda bir araya getiren kalkınma ajansları, belirttiği üzere bölgesel kalkınmayı hayata geçirme hedefindedirler. Kalkınma ajanslarının sunduğu destekler mali ve teknik destek olmak üzere iki ana başlık altında toplanmaktadır.

Mali desteklerden bahsetmek gerekirse, bu destekler kendi aralarında üçe ayrılırlar: 1) Faiz desteği, 2) Faizsiz kredi desteği ve 3) Doğrudan finansman desteği. Doğrudan finansman desteğinin ise üç farklı biçimde uygulanması söz konusudur: 1) Proje teklif çağırısı, 2) Gündümlü proje desteği ve 3) Doğrudan faaliyet desteği. Bu destek programında, her bir destek kalemine ilişkin kurallar farklılık arz eder ve ilan dönemlerinde ilgili destek türüne ait kesin kuralların yanında bazı özgün kurallar da söz konusu edilebilir.

Teknik destekler tam olarak eğitim sunma, hem program hem de proje hazırlama süreçlerine katkı verme, geçici olarak uzman personel görevlendirme, belirli hususlarda danışmanlık hizmeti sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler geliştirmek gibi kurumsal temelli faaliyetler biçiminde tanımlanabilir. Teknik destekler, yararlanan kuruluşlara herhangi bir mali desteğin dolaysız olarak sunulmadığı anlamına gelir. Destek çalışmalarının hayata geçirilebilmesi için gereken çalışma malzemeleri ve eğitim ya da çalıştay benzeri organizasyon faaliyetlerine ilişkin giderler ve gereksinimler yararlanan şirket ya da bu şirketin ortağı tarafından sağlanmaktadır.

Belirtildiği üzere ajans destekleri bölgede, ekonominin güçlenmesi ve rekabet edebilir duruma gelmesi adına diğer kurumlarla birlikte destek sağlamaktadır. Ajans destekleri diğer kurumlardan bölgedeki kalkınmayı sağlayacak her unsura destek vermesi bakımından ayrılmaktadır. Bu nedenle genel destekler başlığı altında incelenen ajans destekleri, bir bölgede ekonomiyi destekleyecek yeni fikirlerin araştırması, geliştirilmesi, uygulanması, ticarileştirilmesi ve yatırım almasını içine alan tüm boyutlarda destek sağlayabilmektedir. Söz konusu desteklerin bilgisi yine Tablo 1'de ayrıntılı olarak yer almaktadır.

2. TÜRLERİNE GÖRE DESTEK PROGRAMLARI

2.1. AR-GE VE YENİLİK DESTEKLERİ

2.1.1. TÜBİTAK Destekleri

2.1.1.1. 1001-Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı

Hibe

3 YIL (36 ay)

360 bin TL

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1001- Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı

Amacı ve Kapsamı: Bu programın hedefi, mevcut bilgi düzeyinin artırılması için yeni bilgi üretebilen, bu bilgilere dönük yorumların ve değişikliklerin yapılmasını bünyesinde barındıran ve mevcut teknik sorunların ortadan kaldırılabilmesine dönük bilimsel temellere sahip projeleri desteklemektir.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Proje bünyesinde kullanılacak malzemelerin giderleri, danışmanlık ve hizmet firmalarından alınan desteklerin bedeli ve süreç içerisinde kullanılan aygıtların onarılmasına ilişkin giderler karşılanmaktadır.
- Ayrıca, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalama ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.
- Proje teşvik ikramiyesi, kurumlara düşen hisseler ve projeye alakalı olan giderler de, proje bütçesi tarafından karşılanmaktadır.

- Son olarak, projeden elden edilen sonuçların ilgili kimselerle paylaşılması sürecinde yapılacak toplantılara ilişkin giderler de, teşvik unsurları arasında sayılabilir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 3 yıl (36 ay)
- Destek miktarı:** 360 bin TL
- Başvuru dönemi:** Mart ve Eylül
- Başvuru yeri:** TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, üniversitelerden doktora derecesine sahip ve/veya tıpta uzmanlık derecesi olan kişiler, özel ya da kamu kesiminden ise, üniversite mezuniyeti bulunan kimseler başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi: <https://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari/icerik-1001-bilimsel-ve-teknolojik-arastirma-projelerini-destekleme-pr>

2.1.1.2. 1002-Hızlı Destek Programı

Hibe

12 Ay

30 bin TL

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

■ **Adı:** 1002-Hızlı Destek Programı

■ **Amacı ve Kapsamı:** Bu program bağlamında, üniversiteler ve araştırma hastaneleri ya da enstitülerinde icra edilen oldukça kısa zamanlı, derhal hayata geçirilmesi planlanan ve ufak çaplı Ar-Ge projelerine destek sunulmaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Proje bünyesinde kullanılacak malzemelerin giderleri, danışmanlık ve hizmet firmalarından alınan desteklerin bedeli ve süreç içerisinde kullanılan aygıtların onarılmasına ilişkin giderler karşılanmaktadır.
- Ayrıca, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalamaya ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.
- Proje ile dolaylı ya da dolaysız yollardan alakalı olan giderler de proje bütçesi tarafından karşılanmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** 12 ay
- **Destek miktarı:** 30 bin TL
- **Başvuru dönemi:** Sürekli
- **Başvuru yeri:** TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Eğitim ve araştırma hastanelerinden veya üniversite ve araştırma enstitülerinden doktora derecesi almış kimseler bu programdan destek alabilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari/icerik-1002-hizli-destek-programi>

2.1.1.4. 3501- Kariyer Geliştirme Programı

Hibe

36 Ay

225 bin TL

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 3501- Kariyer Geliştirme Programı

Amacı ve Kapsamı: Bu program kariyer olarak daha meslek hayatlarının başında olan genç bilim insanlarının çalışmalarına proje desteği verip bu kişileri teşvik etmektedir.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Proje bünyesinde kullanılacak malzemelerin giderleri, danışmanlık ve hizmet firmalarından alınan desteklerin bedeli ve süreç içerisinde kullanılan aygıtların onarılmasına ilişkin giderler karşılanmaktadır.
- Ayrıca, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalama ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.
- Proje teşvik ikramiyesi, kurumlara düşen hisseler ve proje ile dolaylı ya da dolaysız yollardan alakalı olan giderler de, proje bütçesi tarafından karşılanmaktadır.
- Son olarak, projeden elden edilen sonuçların ilgili kimselerle paylaşılması sürecinde yapılacak toplantı ve çalıştaylara ilişkin giderler de, teşvik unsurları arasında sayılabilir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 36 ay
- Destek miktarı:** 225 bin TL
- Başvuru dönemi:** Mart ve Eylül
- Başvuru yeri:** TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
 Üniversitelerin doktora ya da tıpta uzmanlık derecesini tamamlamış kimseler ve özel ya da kamu kuruluşları bünyesinde faaliyet gösteren lisans derecesi sahibi kimseler bu destekten istifade edebilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari/icerik-3501-kariyer-gelistirme-programi>

2.1.1.5. 1004-Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı

Hibe

48 Ay

225 bin TL

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı:1004-Mükemmeliyet Merkezi Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program hem kamuda yer alan Ar-Ge birimlerinde hem de yükseköğretim kurumları dâhilinde bulunan “İleri Araştırma Merkezleri” ya da” Tematik Araştırma Merkezleri”nin diğer kurum ve kuruluşlar ile stratejik ittifak kurarak hayata geçirdikleri araştırma programları sayesinde, bu kurumların kendi alanlarında ihtisas kazanmalarını ve mükemmeliyet merkezleri haline gelmesini hedeflemektedir.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Her bir çağrı döneminde program dâhilindeki içerikler değişiklik göstermektedir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: 48 ay

Destek miktarı: 225 bin TL

Başvuru dönemi: Çağrıda belirtilmektedir.

Başvuru yeri: TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, üniversitelerin ve kamu araştırma merkezlerinin yayımlanacak çağrıda ifade edilmiş niteliklere sahip olan Ar-Ge birimleri ve yükseköğretim kurumları içinde faaliyette bulunan “İleri Araştırma Merkezleri” ve “Tematik Araştırma Merkezleri” başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/1004_-_mukemmeliyet_merkezi_destek_programi

2.1.1.6. 1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

Hibe

36 Ay

500 bin TL
2,5 Milyon TL

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** 1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, ulusal sınırlar dâhilinde yürütülen, hedefleri belirli olan ve kesin sonuçlara odaklanmış Ar-Ge projelerinin desteklenmesini ve bu projelerin yürütülmesi hususunda eş-güdüm sağlanmasını amaçlar.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- i. Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- ii. Proje bünyesinde kullanılacak malzemelerin giderleri, danışmanlık ve hizmet firmalarından alınan desteklerin bedeli ve süreç içerisinde kullanılan aygıtların onarılmasına ilişkin giderler karşılanmaktadır.
- iii. Ayrıca, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalama ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.
- iv. Proje teşvik ikramiyesi, kurumlara düşen hisseler ve proje ile dolaylı ya da dolaysız yollardan alakalı olan giderler de, proje bütçesi tarafından karşılanmaktadır.

- v. Son olarak, projeden elden edilen sonuçların ilgili kimselerle paylaşılması sürecinde yapılacak toplantı ve çalıştaylara ilişkin giderler de, teşvik unsurları arasında sayılabilir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** 36 Ay
- **Destek miktarı:** Proje büyüklüğüne göre 500 bin TL-2,5 milyon TL
- **Başvuru dönemi:** Çağrılı-2 Aşamalı
- **Başvuru yeri:** TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
 Üniversitelerin doktora ya da tıpta uzmanlık derecesini tamamlamış kimseler ve özel ya da kamu kuruluşları bünyesinde faaliyet gösteren lisans derecesi sahibi kimseler bu destekten istifade edebilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari/icerik-1003-ocelikli-alanlar-ar-ge-projeleri-destekleme-programi>

2.1.1.7. 1005-Ulusal Yeni Fikirler ve Ürünler Araştırma Destek Programı

Hibe

18 Ay

200 bin TL

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı:1005-Ulusal Yeni Fikirler ve Ürünler Araştırma Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, ulusal düzeyde mevcut olan teknolojik dışa bağımlılık durumunu düşürmeyi amaçlayan ve ulusal nitelikte yeni bir ürünü, yöntemi ya da tekniği hayata geçirmeyi hedefleyen Ar-Ge programlarını desteklemek hedefini güder.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Proje bünyesinde kullanılacak malzemelerin giderleri, danışmanlık ve hizmet firmalarından alınan desteklerin bedeli ve süreç içerisinde kullanılan aygıtların onarılmasına ilişkin giderler karşılanmaktadır.
- Ayrıca, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalama ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.
- Proje teşvik ikramiyesi, kurumlara düşen hisseler ve proje ile dolaylı ya da dolaysız yollardan alakalı olan giderler de, proje bütçesi tarafından karşılanmaktadır.

v) Son olarak, projeden elden edilen sonuçların ilgili kimselerle paylaşılması sürecinde yapılacak toplantı ve çalıştaylara ilişkin giderler de, teşvik unsurları arasında sayılabilir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 18 ay
- Destek miktarı:** 200 bin TL
- Başvuru dönemi:** Mart ve Eylül
- Başvuru yeri:** TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, hem özel sektör, hem üniversite hem de kamu kesiminde faaliyet gösteren ve lisans mezunu olan kimseler başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/akademik/ulusal-destek-programlari/icerik-1005-ulusal-yeni-fikirler-ve-urunler-arastirma-destek-programi>

2.1.1.8. 1007-Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı

Hibe

48 Ay

Üst Sınır Yok

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1007-Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu teknolojik yenilikleri Ar-Ge çalışmaları sayesinde gidermeye, yurtdışına bu iş için aktarılan giderlerin daha az maliyetli olarak yerele aktarılmasına ve proje sonuçları göz önüne alınarak, prototip/sistem/pilot tesis, model/yöntem/süreç ve teknolojik birikim modellerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Proje bünyesinde kullanılacak malzemelerin giderleri, danışmanlık ve hizmet firmalarından alınan desteklerin bedeli ve süreç içerisinde kullanılan aygıtların onarılmasına ilişkin giderler karşılanmaktadır.
- Ayrıca, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalamaya ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.
- Proje teşvik ikramiyesi, kurumlara düşen hisseler ve proje ile dolaylı ya da dolaysız yollardan alakalı olan giderler de, proje bütçesi tarafından karşılanmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 48 ay
- Destek miktarı:** Üst-sınır yok.
- Başvuru dönemi:** Çağrılı
- Başvuru yeri:** TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa özel ve kamu sektörü şirketleri kadar ilgili kurum ve kuruluşların meslek şirketleri de başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/kamu/ulusal-destek-programlari/icerik-1007-kamu-kurumlari-arastirma-ve-gelistirme-projelerini-dp>

2.1.1.9. 1505-Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı

Hibe

24 Ay

1 Milyon TL

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1505-Üniversite-Sanayi İşbirliği Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Programın amacı, üniversitelerde ve kamu araştırma merkezlerinde yürütülen teknolojik faaliyetlerin ve bu faaliyetler doğrultusunda proje sonuçlarını ulusal düzeyde uygulamayı taahhüt eden kurum ve kuruluşların gereksinimlerini dikkate alarak, bilgiye ve tekniğe ilişkin birikimi sanayiye ve ürün süreçlerine yönlendirmektedir.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Personel ve bursiyer giderleri kadar, proje ekibinin yaptığı seyahat giderleri ve belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların, cihaz ve ekipman bedellerinin karşılanmasına destek vermektedir.
- Yeminli Mali Müşavirlik giderlerine ek olarak, hizmet alım giderleri, sarf malzeme giderleri ve malzeme giderleri de proje bünyesinden karşılanmaktadır.
- Son olarak, fizibilite desteği de program bütçesinden sağlanmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 24 ay
- Destek miktarı:** 1 Milyon TL
- Başvuru dönemi:** Sürekli
- Başvuru yeri:** TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa üniversite ve kamu şirket birlikleri kadar, özel sektörde faaliyette bulunan müşteri kuruluşlar da başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1505-universite-sanayi-isbirligi-destek-programi>

2.1.1.10. Sanayi Tezleri Programı (SAN-TEZ)

Hibe

24 Ay

Üst - Sınır Yok

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Sanayi Tezleri Programı (SAN-TEZ)¹

Amacı ve Kapsamı: Program, ulusal gücü arttıran yeni ürünlerin ve üretim metotlarının geliştirilmesine ve mevcut haldeki ürün ve yöntemlerde yeniliğe gidilmesine ilişkin yüksek lisans ve doktora tezlerine katkı sunarak, üniversite-sanayi işbirliğinin kurumsal bir boyut kazanmasını amaçlamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Nakliye, gümrük ve sigorta işlemlerine ilişkin giderler, proje kurum hissesi ve personel giderleri proje bütçesinden karşılanmaktadır.
- ii) Personel ve bursiyer giderleri kadar, proje ekibinin yaptığı seyahat giderleri ve belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların, cihaz ve ekipman bedellerinin karşılanmasına destek vermektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 24 ay
- Destek miktarı:** Üst-sınır yok.
- Başvuru dönemi:** Sürekli
- Başvuru yeri:** TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren müşteri kuruluşlar başvurabilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/>

¹ 2016 senesinin Mart ayından itibaren, SAN-TEZ programının yürütülmesi, 6676 Sayılı Kanun Kapsamında ilk baştan beri programı yürüten BSTB'den alınarak TÜBİTAK'a devredilmiştir. İlgili yönetmelik kapsamın sınırlarını ve içeriğini değişikliğe uğratabilir.

2.1.1.11. 1503-Proje Pazarları Destekleme Programı

Hibe

Sınırsız

Ulusal 30 bin TL
Uluslararası 40 bin TL

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1503-Proje Pazarları Destekleme Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, üniversitede, özel sektörde ya da kamu kuruluşlarında faaliyet gösteren temsilcilerin bir araya gelmesi sayesinde yürüttükleri projeleri birbirlerine tanıtmaları ve aynı doğrultudaki programlar arasında geliştirilebilecek işbirliğine dönük hem ulusal hem de uluslararası “Proje Pazarı” etkinliklerini desteklemeyi amaçlamaktadır.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Proje bütçesinden, basım ve kırtasiye giderleri, postalama ve nakliye giderleri ve ulaşım/konaklama giderleri karşılanmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: Sınırsız

Destek miktarı: Ulusal 30 bin TL-Uluslararası 40 bin TL

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa yükseköğretim kurumları ile sanayi ve ticaret odaları başvurabilir. Ayrıca ihracatçı birlikleri de projeden destek alabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1503-proje-pazarlari-destekleme-programi>

2.1.1.12. 1513-Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı

Hibe

10 Yıl

10 Milyon TL

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** 1513-Teknoloji Transfer Ofisleri Destekleme Programı
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, üniversite ile sanayi arasındaki işbirliğini destekleyecek, üretilen teknolojinin ticarileşmesine katkıda bulunacak ve akademik araştırma programlarına lojistik destek sağlayacak Teknoloji Transfer Ofisleri'ni desteklemek amacıyla.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Personel, ulaşım, harcırah ve konaklamaya ilişkin giderler kadar, alet, teçhizat, yazılım ve yayın alımına ilişkin giderler de proje kapsamından karşılanmaktadır.
- ii) Hem yurt içi hem de yurtdışı danışmanlık eğitim hizmeti alımını içeren her türden hizmet gideri, toplantı, tanıtım ve organizasyon giderleri projeden temin edilmektedir.
- iii) Son olarak, Yeminli Mali Müşavirlik hizmetlerine ve genel harcamalara dönük bedeller, proje kapsamında verilmektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** 10 yıl
- **Destek miktarı:** 10 milyon TL
- **Başvuru dönemi:** Yıl içinde yayınlanan çağrı süresi boyunca
- **Başvuru yeri:** TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
 Programa yükseköğretim kurumları ile bu kurumların ortaklık geliştirdiği şirketler kadar, Teknopark Yönetici Şirketleri ve bu şirketlerin ortaklık geliştirdiği şirketler başvurabilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1513-teknoloji-transfer-ofisleri-destekleme-programi>

2.1.1.13. 1507-KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı

Hibe (+Ödül)

18 Ay

500 bin TL

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1507-KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, KOBİ'lerin mevcut teknik ve yenilik kapasitesini geliştirip daha rekabetçi olmalarını sağlamak, sistematik olarak proje yapabilmelerini mümkün kılmak, katma değer bakımından yüksek ürün geliştirebilmelerini sağlamak, kurumsal bakımdan araştırma ve teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmalarını mümkün kılmak ve hem ulusal hem de uluslararası düzeydeki destek programlarında daha etkin bir biçime yer almalarını sağlamayı hedeflemektedir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Ayrıca, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalama ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.
- Ar-Ge hizmet bedelleri, yeminli mali müşavirlik giderleri ve proje hazırlama ve hazırlatma giderleri programdan temin edilmektedir.

iv) Malzeme ve sarf malzeme giderlerine ek olarak, teknogirişim sermaye şirketleri tarafından sunulan projenin bünyesinde yer alan proje genel giderleri de program desteğinden alınmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe (+Ödül)

Destek süresi: 18 Ay

Destek miktarı: 500 bin TL

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren ve yaptıkları projelerden 2'sinin ortak olması kaydıyla, ilk 5 proje için, KOBİ'ler başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1507-tubitak-kobi-ar-ge-baslangic-destek-programi>

2.1.1.14. 1515-Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı

Hibe

10 Yıl

10 Milyon TL

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1515-Öncül Ar-Ge Laboratuvarları Destekleme Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, bilimsel ve teknik bilgi üretme alanında öncü bir rol üstlenen uluslararası yerleşik kuruluşları çekmeye çalışarak, yerli bilim insanlarının araştırma kapasitelerinin artırılmasını ve Türkiye'nin çeşitli bilim ve teknik alanlarında küresel bir çekim merkezi haline gelmesini hedeflemektedir.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program genel giderleri, personel giderlerini, danışmanlık giderlerini ve başvuru öncesi destek giderlerini karşılamaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: 10 yıl

Destek miktarı: 10 milyon TL

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren, bilimsel ve teknik bilgi üretmek konusunda kendi alanlarında öncü bir role sahip olan yurtdışı kökenli kuruluşlar ve bunların Türkiye'de kurdukları sermaye şirketleri ve Türkiye'de mevcut halde olan yerleşik sermaye şirketleri başvurabilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1515-uncul-ar-ge-laboratuvarlari-destekleme-programi>

2.1.1.15. 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

Hibe + (Ödül)

36 Ay

Üst Sınır yok.

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1501-Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, yepyeni bir ürünün üretilmesi, mevcut haldeki bir ürünün geliştirilip iyileştirilmesi, ürünlerin kalite ve standartlarının yükseltilmesi ve maliyeti düşürmeye yarayan tekniklerin geliştirilmesi konusunda Ar-Ge niteliğine sahip sanayi projeleri desteklemektedir. (Not: 1 milyon TL ve üstü bütçeli projelerde üniversite-sanayi işbirliği, 10 milyon TL ve üstü bütçeli projelerde üniversite-sanayi-KOBİ işbirliği zorunluluğu bulunmaktadır).

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program genel giderleri, malzeme ve sarf giderlerini, personel giderlerini, proje personeline ait seyahat giderlerini, yeminli mali müşavirlik giderlerini, Ar-Ge kurum ve kuruluşlarına yaptırılan Ar-Ge hizmet giderlerini karşılamaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe + (Ödül)

Destek süresi: 36 ay

Destek miktarı: Üst-sınır yok.

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, Türkiye’de özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren ve katma değer yaratan tüm firmalar başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1501-tubitak-sanayi-ar-ge-projeleri-destekleme-programi>

2.1.1.16. 1511-Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı

Hibe

Çağrıda belirtilir.

Çağrıda belirtilir.

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** 1511-Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, Türkiye'nin önde gelen alanları özelinde, hem hedef hem de ihtiyaç odaklı ve izlenebilir neticeleri olan projeleri desteklemeyi amaçlamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Program genel giderleri, malzeme ve sarf giderlerini, personel giderlerini, proje personeline ait seyahat giderlerini, yeminli mali müşavirlik giderlerini, Ar-Ge kurum ve kuruluşlarına yaptırılan Ar-Ge hizmet giderlerini karşılamaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** Çağrıda belirtilir.
- **Destek miktarı:** Çağrıda belirtilir.
- **Başvuru dönemi:** Çağrılı
- **Başvuru yeri:** TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, Türkiye'de özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren ve katma değer yaratan tüm firmalar başvurabilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1511-tubitak-oncelikli-alanlar-arastirma-teknoloji-gelistirme-ve-yenilik-p-d-p>

2.1.1.17. 1509-Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

Hibe

Uluslararası proje
süresi

Uluslararası proje
bütçesi

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1509-Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, EUREKA, EUROSTARS ve Avrupa Birliği Çerçeve Programları altında, ortak proje çağrılarında belirtilen programlar ve bunlara benzer uluslararası programlarda sunulan uluslararası ortaklıklar üzerine kurulmuş Ar-Ge projelerine destek sunmayı amaçlamaktadır.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program genel giderleri, malzeme ve sarf giderlerini, personel giderlerini, proje personeline ait seyahat giderlerini, yeminli mali müşavirlik giderlerini, Ar-Ge kurum ve kuruluşlarına yaptırılan Ar-Ge hizmet giderlerini karşılamaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: Uluslararası proje süresi.

Destek miktarı: Uluslararası proje bütçesi.

Başvuru dönemi: Sürekli+Çağrılı

Başvuru yeri: TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, Türkiye’de özel sektör bünyesinde yerleşik olarak faaliyet gösteren ve katma değer yaratan tüm sermaye şirketleri başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/uluslararasi-ortakli-destek-programlari/icerik-1509-tubitak-uluslararasi-sanayi-ar-ge-projeleri-destekleme-programi>

2.1.2. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri

2.1.2.1. Kümelenme Destek Programı

Hibe

5 Yıl

25 Milyon TL

Bilim, Sanayi ve
Teknoloji Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Kümelenme Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, ulusal sanayinin rekabet kapasitesini, sahip olduğu yenilikçilik ve verimlilik düzeyinin yükseltilmesini, küresel olarak sahip olduğu ihracat payının artmasını, üretilen ürünlerin daha yüksek teknolojiye sahip olmasını, hem çevreye hem de sosyal yaşama duyarlılık gösteren bir sanayi yapısının oluşturulmasını hedefler ve kümelenme faaliyetlerinin geliştirilmesi için gereken işbirliği süreçlerinin ve ortamının pekiştirilmesini hedefler.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Yenilik ve verimlilik girişimlerine dönük harcamalar projeden karşılanmaktadır.
- Kümelenme ve işbirliği koordinasyonunun, farkındalığının ve etkinliğinin artırılması ile üretim faktörlerinin durumunun ve piyasalarının geliştirilmesi giderleri projeden karşılanmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 5 yıl
- Destek miktarı:** 25 milyon TL
- Başvuru dönemi:** Çağrılı
- Başvuru yeri:** Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

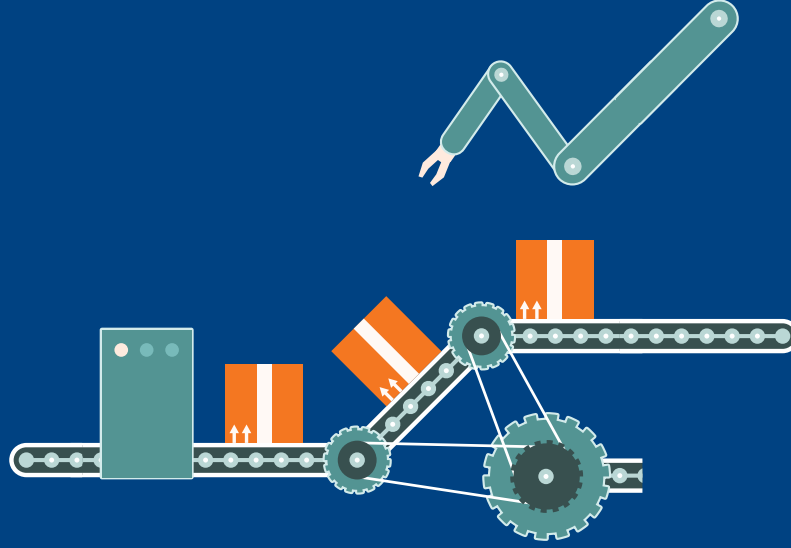
■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa yükseköğretim ve araştırma kurumları başvurabilir. Sanayi odaları, ticaret odaları, ticaret ve sanayi odaları, serbest bölgeler, ihracatçı birlikleri, sivil toplum kuruluşları, il özel idareleri ve yerel yönetimler de projeden destek alabilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<https://kumelenme.sanayi.gov.tr/>

2.1.2.2. Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Desteği

Vergi İndirimi

31/12/2023 tarihine
kadar

Her bir destek unsuru için
değişen oranlarda

Ar-Ge Merkezi kurmak için BSTB'ye, Vergi
indirimleri için de Maliye Bakanlığı'na

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Özel Sektör Ar-Ge Merkezleri Desteği (5746 Sayılı Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun)

Amacı ve Kapsamı: Program, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri sayesinde, ulusal ekonominin uluslararası alanda rekabet edebilir bir düzeye getirilmesi için, teknolojik düzeyde bilgi üretimini, ürünler ve üretim süreçlerinde yenilik yapılabilmesini, hem ürün kalitesinin hem de ürün standardının yükseltilmesini amaçlamaktadır. Program, ayrıca, verimliliğin artırılması, üretim süreçlerine ilişkin maliyetlerin düşürülmesi, üretilen teknik bilginin ticarileşmesi, rekabet öncesi evrede işbirliklerinin kurulması ve geliştirilmesi, teknoloji yoğun üretimin yükseltilmesini, ülkeye Ar-Ge ve yenilik odaklı yabancı sermaye girişlerinin hızlandırılmasını ve son olarak, hem Ar-Ge personelinin hem de nitelikli işgücünün işe koşulmasını desteklemekte ve teşvik etmektedir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program Ar-Ge indirimi yapmaktadır, sigorta primi desteği sağlamaktadır, damga vergisi istisnası uygulamaktadır ve gelir vergisi stopajı desteğinin vermektedir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Vergi İndirimi

Destek süresi: 31/12/2023 tarihine kadar

Destek miktarı: Her bir destek unsuru için değişen oranlarda

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: Ar-Ge Merkezi kurmak için BSTB'ye, Vergi indirimleri için de Maliye Bakanlığı'na

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, Türkiye'de özel sektör bünyesinde yerleşik olarak faaliyet gösteren ve en az 15 (bazı sektörler için 30) tane tam zamanlı ve eş-değer nitelikte Ar-Ge personeli istihdam eden, Ar-Ge birimine sahip birimler başvurabilmektedir.

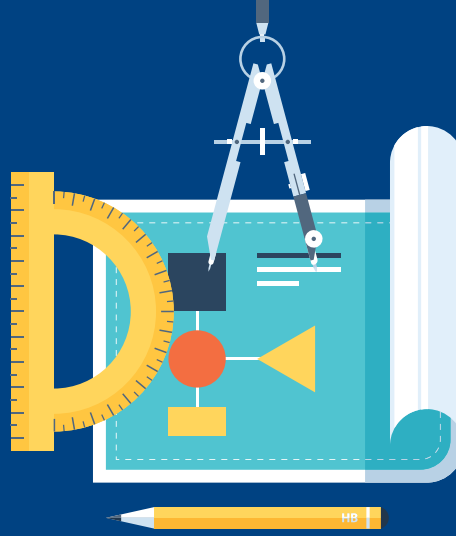
Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<https://www.maliye.gov.tr/>

<http://www.sanayi.gov.tr/>

2.1.2.3. Özel Sektör Tasarım Merkezleri Desteği

Vergi İndirimi

31/12/2023 tarihine kadar

Her bir destek unsuru için değişen oranlarda

Tasarım Merkezi kurmak için BSTB'ye, Vergi indirimleri için de Maliye Bakanlığı'na

■ DESTEK PROGRAMININ:

■ **Adı:** Özel Sektör Tasarım Merkezleri Desteği (5746 Sayılı Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun)

■ **Amacı ve Kapsamı:** Program, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri sayesinde, ulusal ekonominin uluslararası alanda rekabet edebilir bir düzeye getirilmesi için, teknolojik düzeyde bilgi üretimini, ürünler ve üretim süreçlerinde yenilik yapılabilmesini, hem ürün kalitesinin hem de ürün standardının yükseltilmesini amaçlamaktadır. Program, ayrıca, verimliliğin artırılması, üretim süreçlerine ilişkin maliyetlerin düşürülmesi, üretilen teknik bilginin ticarileşmesi, rekabet öncesi evrede işbirliklerinin kurulması ve geliştirilmesi, teknoloji yoğun üretimin yükseltilmesini, ülkeye Ar-Ge ve yenilik odaklı yabancı sermaye girişlerinin hızlandırılmasını ve son olarak, hem Ar-Ge personelinin hem de nitelikli işgücünün işe koşulmasını desteklemekte ve teşvik etmektedir.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program Tasarım indirimi yapmaktadır, sigorta primi desteği sağlamaktadır, damga vergisi istisnası uygulamaktadır ve gelir vergisi stopajı desteğin vermektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Vergi İndirimi
- **Destek süresi:** 31/12/2023 tarihine kadar
- **Destek miktarı:** Her bir destek unsuru için değişen oranlarda
- **Başvuru dönemi:** Sürekli
- **Başvuru yeri:** Tasarım Merkezi kurmak için BSTB'ye, Vergi indirimleri için de Maliye Bakanlığı'na

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, Türkiye'de özel sektör bünyesinde yerleşik olarak faaliyet gösteren ve en az 10 tane tam zamanlı ve eş-değer nitelikte Ar-Ge personeli istihdam eden, Ar-Ge birimine sahip birimler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<https://www.maliye.gov.tr/>

<http://www.sanayi.gov.tr/>

2.1.2.4. Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri Desteği

Vergi İndirimi

36 (+6) ay

Her bir destek unsuru için değişen oranlarda

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Rekabet Öncesi İşbirliği Projeleri Desteği

Amacı ve Kapsamı: Bu program, birden fazla kuruluşunun ölçek ekonomisinden yararlanmak suretiyle yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlayarak verimliliği artırmak ve mevcut duruma göre daha yüksek katma değer sağlamak üzere, rekabet öncesinde ortak parça veya sistem geliştirmek ya da platform kurabilmek amacıyla yürütecekleri, Ar-Ge veya tasarım faaliyetlerine yönelik olarak yapılan işbirliği anlaşması kapsamındaki bilimsel ve teknolojik niteliği olan projelerini desteklemeyi hedeflemektedir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program Ar-Ge indirimi yapmaktadır, sigorta primi desteği sağlamaktadır, damga vergisi istisnası uygulamaktadır ve gelir vergisi stopajı desteğini vermektedir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Vergi İndirimi

Destek süresi: 36 (+6) ay

Destek miktarı: Her bir destek unsuru için değişen oranlarda

Başvuru dönemi: Çağrılı

Başvuru yeri: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, Türkiye’de özel sektör bünyesinde yerleşik olarak faaliyet gösteren birden fazla kuruluş başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<https://www.maliye.gov.tr/>

<http://www.sanayi.gov.tr/>

2.1.2.5. Teknoloji Bölgeleri Geliştirme Desteği

Vergi İndirimi
(+ Hibe)

31/12/2023
tarihine kadar

Her bir destek unsuru ve yararlanıcı için değişen
oranlarda

Bilim, Sanayi ve Teknoloji
Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Desteği

Amacı ve Kapsamı: Program, üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörlerinin işbirliği sağlanarak, ülke sanayiinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması maksadıyla teknolojik bilgi üretmek, üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesini veya standardını yükseltmek, verimliliği artırmak, üretim maliyetlerini düşürmek, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemektir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Yönetici Şirketler:** Altyapı, teknoloji transfer ofisleri, kuluçka vb. giderlere yardım (sınırlı), damga vergisi, harç, atık su bedeli, gelir vergisi ve kurumlar vergisi muafiyeti, tesis irtifak hakkı.
- Girişimciler:** Gelir ve kurumlar vergisi, katma değer vergisi, personel ücretleri muafiyeti, teknolojik ürüne bölgede yatırım sağlanması.
- Öğretim Üyeleri:** Gelirlerin döner sermayeden muafiyeti, bölgelerde şirket kurma hakkı, yönetici şirketlerde görev alma hakkı.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Vergi İndirimi (+ Hibe)
- Destek süresi:** 31/12/2023 tarihine kadar
- Destek miktarı:** Her bir destek unsuru ve yararlanıcı için değişen oranlarda
- Başvuru dönemi:** Sürekli
- Başvuru yeri:** Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, Türkiye’de özel sektör bünyesinde yönetici şirketler ve girişimciler ile üniversitelerde çalışan akademisyenler başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.sanayi.gov.tr/>

2.1.3. KOSGEB Destekleri

2.1.3.1. Uluslararası Kuluçka Merkezi Kurma Programı

Hibe

5 Yıl

100 bin Dolar

KOSGEB
belirlemektedir.

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Uluslararası Kuluçka Merkezi Kurma Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, ulusal çapta üretilen ürünlere dönük gerçekleştirilen Ar-Ge ve yatırım faaliyetleri kapsamında, bu ürünlerin küresel pazarlarda yer edinmesi, yerli teknoloji kullanarak üretime başlayan işletmelerinin girişimcilik ekosistemine dâhil olması ve ihracat oranlarının yükseltilmesi için oluşturulan uluslararası kuluçka merkezlerini desteklemektedir.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Binaların ve altyapının yenilenmesi ile ofis donanımı ve yazılımı gibi işletmenin kuruluş giderleri projeden karşılanmaktadır.
- Süreci işletmek için gereken giderler ve kuluçka merkezine ödenecek kira da projeden temin edilmektedir.
- İşletmeci olan kuruluşun personelleri ve bu personellere ait ulaşım ve tanıtım faaliyetleri giderleri kadar, eğitim, danışmanlık, hukuk, FSMH, yeminli mali müşavirlik, iş yönetimi vb. hususlarda alacakları hizmetlerin ve program kapsamında düzenleyecekleri organizasyonların bedelleri de projeden sağlanmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 5 yıl
- Destek miktarı:** 100 bin Dolar
- Başvuru dönemi:** Çağrılı
- Başvuru yeri:** KOSGEB belirlemektedir.

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa yükseköğretim kurumları başvurabilir. Ek olarak, üniversitelerin kuluçka amacıyla kurulmuş iştirakleri ve TGB yönetici şirketleri de bu programa başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1235/uluslararasi-kulucka-merkezi-ve-hizlandirici-destek-programi>

2.1.3.2. Ar-Ge ve İnovasyon Destek Programı

Hibe + Geri Ödemeli
Hibe

36 Ay

En Fazla 750 bin TL

KOSGEB

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Ar-Ge ve İnovasyon Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, bilim ve teknolojiye dayanan yeni fikir ve buluşlara sahip KOBİ'leri ve teknogirişimleri desteklemek, KOBİ'ler genelinde Ar-Ge kültürünün ve kapasitesinin yaygınlaşmasını sağlamak, mevcut Ar-Ge desteklerini geliştirmek ve yenilikçi faaliyetlere destek sunmak amacını taşımaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Ayrıca, başlangıç sermayesi desteği, kira ve işlik giderleri, personel ücretleri de programdan karşılanmaktadır.
- İşletmeci olan kuruluşun personelleri ve bu personellere ait ulaşım ve tanıtım faaliyetleri giderleri kadar, eğitim, danışmanlık, hukuk, FSMH, yeminli mali müşavirlik, iş yönetimi vb. hususlarda alacakları hizmetlerin ve program kapsamında düzenleyecekleri organizasyonların bedelleri de projeden sağlanmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe + Geri Ödemeli Hibe

Destek süresi: 36 ay

Destek miktarı: En fazla 750 bin TL

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: KOSGEB

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren KOBİ'ler ve girişimciler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/5797/arge-ve-inovasyon-programi>

2.1.3.3. Endüstriyel Uygulama Destek Programı

Hibe + Geri Ödemeli
Hibe

30 ay

En fazla 818 bin TL

KOSGEB

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Endüstriyel Uygulama Destek Programı (Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı)

Amacı ve Kapsamı: Program, bilim ve teknolojiye dayanan yeni fikir ve buluşlara sahip KOBİ'leri ve teknogirişimleri desteklemek, KOBİ'ler genelinde Ar-Ge kültürünün ve kapasitesinin yaygınlaşmasını sağlamak, mevcut Ar-Ge desteklerini geliştirmek ve yenilikçi faaliyetlere destek sunmak amacını taşımaktadır. Ayrıca program, Ar-Ge ve yenilik projelerinden elde edilen sonuçların ticarileşmesini ve endüstriyel uygulamalara dönüşümünü de sağlamak amacıyla.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program kira, personel gideri ve belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe + Geri Ödemeli Hibe

Destek süresi: 30 ay

Destek miktarı: En fazla 818 bin TL

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: KOSGEB

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

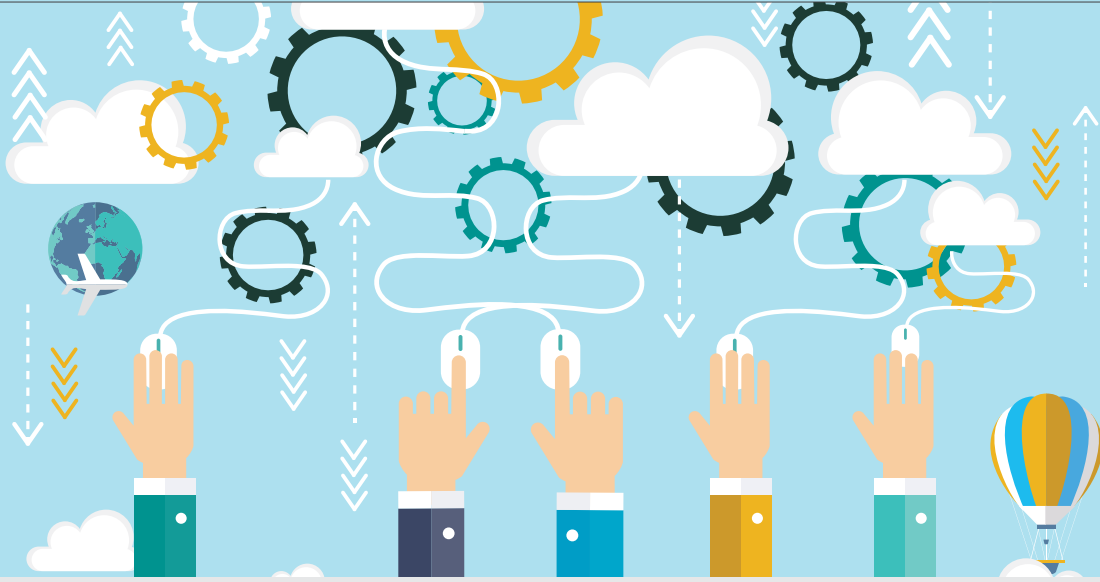
(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren KOBİ'ler ve girişimciler başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1229/arge-inovasyon-ve-endustriyel-uygulama-destek-programi>

2.1.3.4. İşbirliği Güçbirliği Destek Programı

Hibe + Geri Ödemeli
Hibe

36 Ay

1 Milyon TL

KOSGEB

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: İşbirliği Güçbirliği Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, KOBİ'lerin bir araya gelerek ortak bir tasarım, pazarlama, tedarik, imalat, hizmet sunumu, laboratuvar ve sair konular ile orta-yüksek ya da sadece ileri teknoloji alanlarında meydana getirecekleri ortak imalata ilişkin işbirliği-güçbirliği projelerini desteklemektedir.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program hammadde, ara mal, mal, lojistik ve diğer hizmetlerin daha hızlı ve ucuz bir biçimde alınmasını sağlamaktadır.
- Üretim ve hizmetlerin verimliliğini, kalitesini ve çeşitliliğini arttırmak istemektedir.
- Ürünler ve hizmetlere dönük pazar paylarının arttırılmasını, markalar ve imajlar oluşturulmasını, ürünlerin ve hizmetlerin niteliklerinin arttırılmasını ve ulusal pazarın gereksindiği ürünlere cevap verilmesini teşvik etmektedir.
- Ürünlerin ve hizmetlerin mevcut standartlarını geliştirmek ve bu geliştirmeleri yeni pazarlara sunmak hususunda, program destek sunmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe + Geri Ödemeli Hibe

Destek süresi: 36 ay

Destek miktarı: 1 milyon TL

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: KOSGEB

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren en az 5 KOBİ (orta-yüksek ve yüksek teknoloji alanlarında ise en az 3 KOBİ) başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1228/isbirligi-gucbirligi-destek-programi>

2.1.4. Üniversitelerin Destekleri

2.1.4.1. Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP)

Hibe

36 Ay

Üniversitelerin BAP kurulunun
değerlendirme sonucunda karara varılır.

Üniversiteler

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP)

Amacı ve Kapsamı: Program, YÖK bünyesinde yer alan öğretim görevlileri ya da doktora, tıpta uzmanlık ya da sanatta yeterlilik eğitimlerini nihayete erdirmiş kimselerce yönetilen bilimsel araştırma projelerine destek sunmaktadır.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Makine ve teçhizat giderleri proje tarafından karşılanmaktadır.
- Dışarıdan alınan hizmetler, yol masrafları, tüketim malları ve her nevi demirbaş ve bu demirbaşlara ilişkin başka giderler de program kapsamında karşılanmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: 36 ay

Destek miktarı: Üniversitelerin BAP kurulunun değerlendirme sonucunda karara varılır.

Başvuru dönemi: Çağrılı

Başvuru yeri: Üniversiteler

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

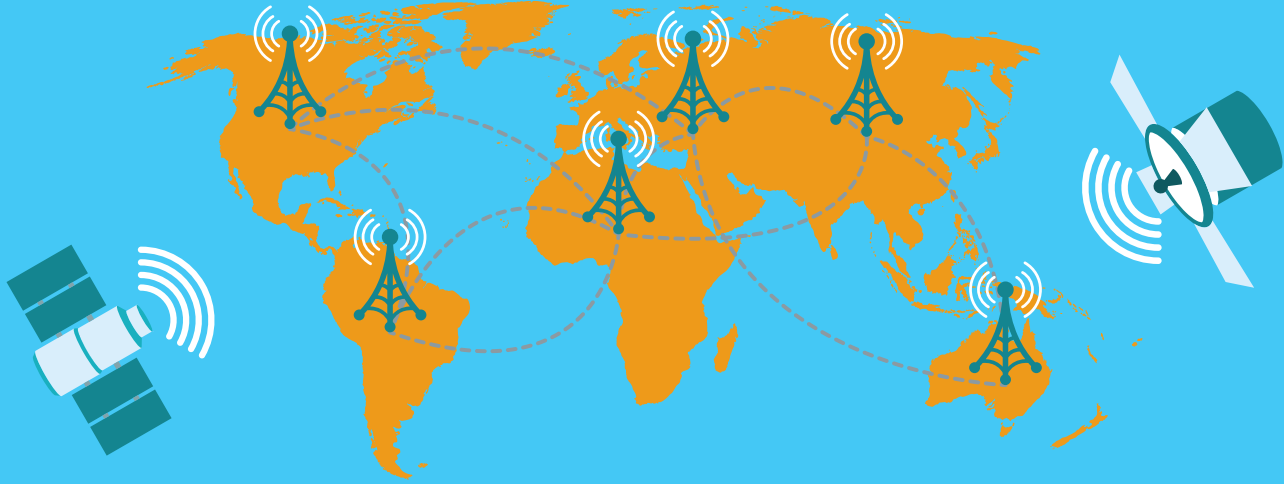
Programa, öğretim üyeleri kadar, doktorasını almış ya da tıpta uzmanlık derecesine ulaşmış kişiler ve sanatta yeterlilik derecesi sahibi kimseler başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz>

2.1.5. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Destekleri

2.1.5.1. Elektronik, Haberleşme, Uzak ve Havacılık Sektöründe Ar-Ge Projelerinin Desteklenmesi

Hibe

3 Yıl (36 Ay) + (12 Ay)

Üst Limit Yok

Ulaştırma, Denizcilik ve
Haberleşme Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Elektronik, Haberleşme, Uzak ve Havacılık Sektöründe Ar-Ge Projelerinin Desteklenmesi
- **Amacı ve Kapsamı:** Bu program elektronik, haberleşme, uzay ve havacılığa ilişkin yerel tasarımlara üretimleri bağlamında gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetlerine dönük projelerin desteklenmesini hedeflemektedir.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- i. Projede kapsamında istifade edilen malzemelerin bedelleri ödenmektedir.
- ii. Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- iii. Projede yönetici ve görevli olarak yer alan personel ücretleri karşılanmaktadır.
- iv. Laboratuvarlarda yapılacak testler ve analizlerin raporlanması ile ilgili giderler proje bünyesinden ödenmektedir.
- v. Eğer gerekiyorsa, alınacak danışmanlık hizmetleri ve eğitimlerin bedellerinin karşılığı bütçeden ayrılmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** 3 yıl (36 ay)+(12 ay)
- **Destek miktarı:** Üst limit yok.
- **Başvuru dönemi:** Çağrılı
- **Başvuru yeri:** Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
 Programa Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın sorumlu olduğu alanlar özelinde Ar-Ge faaliyeti yapan üniversitelerden mezun olmuş kimseler ve firmalar kadar, ön lisans derecesine sahip kişiler de başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://udham.udhb.gov.tr/>

2.1.6. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Destekleri

2.1.6.1. Enerji Sektörü Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (ENAR)

Hibe

24 Ay

Üst Sınır Yok

Enerji ve Tabii
Kaynaklar Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Enerji Sektörü Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı (ENAR)

Amacı ve Kapsamı: Program, hem hükümetin enerji politikalarına yol gösterecek hem de yerli teknolojiyi ve bunun endüstriye aktarımını destekleyecek bilimsel ve teknik nitelikli bilginin somutlaşmasını amaçlayan yeniliğe odaklanan Ar-Ge çalışmalarını desteklemektedir.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Personel ve hizmet alımları proje bütçesinden karşılanmaktadır.
- Hem proje personeli hem de Genel Müdürlük bünyesinde faaliyet yürüten kişilerin seyahat ve harcırah giderleri kadar, gümrük bedelleri ve güvenliğe ilişkin alınacak tedbirlerin maliyeti de projeden sağlanır.
- Laboratuvar testlerinin ve bunların analizinin raporlarının bedelleri ve makine-donanıma, sarf malzemesine, yazılım lisansına ve prototip kalıplara ilişkin bedeller de projeden sağlanmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 24 ay
- Destek miktarı:** Üst-sınır yok.
- Başvuru dönemi:** Çağrılı
- Başvuru yeri:** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, üniversitede faaliyette bulunan gerçek ve tüzel kişiler kadar öğretim üyeleri de başvurabilir. Ayrıca, hem özel sektör hem de kamu bünyesinde faaliyette bulunan gerçek ve tüzel kişiler proje ortağı olarak yer alabilirler.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

http://enerjimevzuati.com/uploads/docs/Enerji_Sektoru_Arastirma_Gelistirme_Projeleri_Destekleme_Programina__ENAR__Dair_Yonetmelik.pdf

2.1.7. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Destekleri

2.1.7.1. Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

Hibe

Süresiz

300 bin TL

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı
- **Amacı ve Kapsamı:** Program hem Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı hem de tarım sektörü tarafından ihtiyaç duyulan bilgi ve tekniğin geliştirilmesi kadar, geliştirilen bilgi ve tekniklerin çiftçi, tarımsal sanayici ve ithalatçıya aktarılmasını ve tarım sektöründe faaliyet gösteren örgütlerin mevcut Ar-Ge kapasitelerini yükseltmeyi amaçlamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Projede kapsamında istifade edilen malzemelerin bedelleri ödenmektedir.
- ii) Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların, dayanıklı taşınır malzemenin, cihaz, ekipman ve sera benzeri bakım onarım giderlerinin karşılanmasına destek vermektedir.
- iii) Araştırma kapsamında gerek duyulan tohum, ilaç, hormon ve gübre alımı kadar, anket, deneme, analiz, ekonometrik modelleme, danışmalık ve benzeri hizmet alımları da proje bütçesinden temin edilir.
- iv) Hem yurt içi hem de yurtdışı seyahat giderleri ve hem de proje ile alakalı sempozyumlara, toplantılara, konferanslara ve sair yerlere katılım giderleri bütçeden temin edilir.

- v) Projeden elde edilen sonuçların ticari çıktıya dönüştürülmesi için gereken harcamalar ve tescillemeye, patente ve sertifikasyona ilişkin giderler de projeden sağlanır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** Süresiz
- **Destek miktarı:** 300 bin TL
- **Başvuru dönemi:** Çağrılı
- **Başvuru yeri:** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
 Programa tarım sektöründe Ar-Ge faaliyeti sürdüren üniversiteler, firmalar, Meslek kuruluşları ve Örgütler başvurabilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tarim.gov.tr/>

2.1.8. Kalkınma Bakanlığı Destekleri

2.1.8.1. 6550 Sayılı Kanun Kapsamında Yeterlik Almış Araştırma Altyapıları Derneği

Hibe ve Vergi İndirimi

5 Yıl

Üst-sınır yoktur.

Kalkınma Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 6550 Sayılı Kanun Kapsamında Yeterlik Almış Araştırma Altyapıları Derneği

Amacı ve Kapsamı: Program, araştırmalara dönük altyapıların var olan durumdan çok daha etkin bir biçimde kullanılabilmesini ve bu durumun muhafaza edilebilmesini sağlamayı hedefler.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Yatırım, personel giderleri ve diğer cari harcamalar projeden karşılanır.

ii) Ar-Ge faaliyetleri ile ilgili hususlardaki vergi muafiyetleri kadar, gümrük vergisi, damga vergisi, kurumlar vergisi, veraset ve intikal vergisi ile harçların karşılanması da program dâhilindedir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe ve vergi indirimi

Destek süresi: 5 yıl

Destek miktarı: Üst-sınır yoktur. (Değerlendirme sonucunda karara varılır.)

Başvuru dönemi: Her zaman.

Başvuru yeri: Kalkınma Bakanlığı.

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, üniversitelerin ya da kamu araştırma merkezlerinin araştırma altyapısında faaliyette bulunan kişiler başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/Attachments/684/Arast%C4%B1rma%20Altyap%C4%B1lar%C4%B1%20Mevzuat%C4%B1.pdf>

2.1.9. Maliye Bakanlığı Destekleri

2.1.9.1. Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Destekleri

Vergi İndirimi

Yıllık

Ar-Ge harcamalarında
%100'ü bulan Ar-Ge indirimi.

Maliye Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Destekleri
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, hem gelirler hem de kurumlar vergisi mükellefi olan işletmelere, bu işletmelerin kendi bünyelerinde hayata geçirdikleri bilhassa yeni teknoloji ve bilgi odaklı Ar-Ge harcamaları üzerinden hesaplanacak Ar-Ge indiriminden faydalanma imkânı sunmaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Program gelir vergisi ve kurumlar vergisi mükelleflerine Ar-Ge indirimi sunmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Vergi İndirimi
- **Destek süresi:** Yıllık
- **Destek miktarı:** Ar-Ge harcamalarında %100'ü bulan Ar-Ge indirimi.
- **Başvuru dönemi:** Sürekli
- **Başvuru yeri:** Maliye Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, Türkiye'de özel sektör bünyesinde yerleşik olarak faaliyet gösteren, gelirler ve kurumlar vergisi mükellefi olan birimler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<https://www.maliye.gov.tr/>

2.1.10. Sağlık Bakanlığı Destekleri

2.1.10.1. Araştırma ve Geliştirme Projelerinin Hizmet Alımları

Hibe

Kısıtlama yok

3 milyon TL

Sağlık Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Araştırma ve Geliştirme Projelerinin Hizmet Alımları

Amacı ve Kapsamı: Program, Sağlık Bakanlığı'nın ve sağlık sektörünün ihtiyaç duyduğu alanlarda yeni ve özgün bilgiler üretilmesini, bu üretilmeye ilişkin bilimsel yorumların yapılmasını, teknolojik problemlerin çözülmesi adına bilgi ve teknolojilerin geliştirilmesini, geliştirilen bilgi ve teknolojilerin sağlık hizmetlerine aktarılmasını ve sağlık sektöründeki aktörlerin Ar-Ge kapasitelerinin geliştirilmesini sağlamaktadır.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Proje bünyesinde kullanılacak malzemelerin giderleri, danışmanlık ve hizmet firmalarından alınan desteklerin bedeli ve süreç içerisinde kullanılan aygıtların onarılmasına ilişkin giderler karşılanmaktadır.
- Ayrıca, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalama ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** Kısıtlama yok
- Destek miktarı:** 3 milyon TL
- Başvuru dönemi:** Kısıtlama yok
- Başvuru yeri:** Sağlık Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa Sağlık Bakanlığı ve bu bakanlığa bağlı olarak faaliyet gösteren birimler ve kuruluşlarda çalışan kişiler ve hem üniversite hem de özel sektörde iş gören şirketler birlikleri hizmet satın almak için başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.saglik.gov.tr/>

2.1.10.2. Ar-Ge Ödeneği Talep Edilen Araştırma ve Geliştirme Projeleri

Hibe

Kısıtlama yok

Üst sınır yok

Sağlık Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Ar-Ge Ödeneği Talep Edilen Araştırma ve Geliştirme Projeleri

Amacı ve Kapsamı: Program, Sağlık Bakanlığı ve sağlık sektörü tarafından ihtiyaç duyulan konular özelinde yeni bilgiler üreterek, bu bilgilere dair yorumların yapılmasını, teknolojik sorunların ortadan kaldırılması için bilgi ve tekniklerin geliştirilmesini, bu tekniklerin sağlık hizmetleri süreçlerine aktarılmasını ve sağlık sektöründeki aktörlerin Ar-Ge kapasitelerinin geliştirilmesini desteklemektedir.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program belirli aletlerin, hizmetlerin, makinelerin, teçhizatların, yayınların ve yazılımların alınmasına destek vermektedir.
- Proje bünyesinde kullanılacak malzemelerin giderleri, danışmanlık ve hizmet firmalarından alınan desteklerin bedeli ve süreç içerisinde kullanılan aygıtların onarılmasına ilişkin giderler karşılanmaktadır.
- Program, hem yurt içi hem de yurt dışı seyahat bedelleri, postalama ve kargo giderleri, projede asistan olarak kullanılacak personellerin ve bursiyerlerin ücretleri de, projeden karşılanmaktadır.

iv) Program, proje destekleme sözleşmesi ile kabul edilmiş giderleri, proje ile alakalı diğer giderleri, bilimsel çıktıların yaygınlaştırılmasına ilişkin giderleri ve anket, analiz ve saha çalışması giderlerini karşılamaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** Kısıtlama yok
- Destek miktarı:** Üst sınır yok
- Başvuru dönemi:** Kısıtlama yok
- Başvuru yeri:** Sağlık Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa Sağlık Bakanlığı ve bu bakanlığa bağlı olarak faaliyet gösteren birimler ve kuruluşlarda çalışan kişiler ve hem üniversite hem de özel sektörde iş gören şirketler birlikleri hizmet satın almak için başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.saglik.gov.tr/>

2.1.11. Savunma Sanayii Müsteşarlığı Destekleri

2.1.11.1. Savunma Sanayii Müsteşarlığı Ar-Ge Proje Faaliyetleri

Teklif isteme veya ihale

Projeyle ilgili

Projeyle ilgili

Savunma Sanayii
Müsteşarlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Savunma Sanayii Müsteşarlığı Ar-Ge Proje Faaliyetleri

Amacı ve Kapsamı: Program, Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın gerçekleştirdiği Ar-GE projeleri bünyesinde ana sistemlerin ve platformların ihtiyaç duyduğu teknoloji, alt sistem ve bunların bileşenlerinde nitelikli çözümler geliştirmeye çalışarak, ulusal sanayinin yurtdışına bağımlılığını gidermeye ve ihracatta kısıtlamalarla yüz yüze gelen alanlarda sorun çözmeye çalışmaktadır. Ar-Ge projeleri tedarikten sorumlu SSM Daire Başkanlıkları ve gereksinim duyulması halinde Kullanıcı Makam ve uzman görüşü alınır ve SSM Teknoloji Yol Haritası esas alınarak değerlendirilir. Ar-Ge proje önerileri SSM'nin sayfasında yer alan Ar-Ge Ön Teklif Formatına göre hazırlanmaktadır ve resmi yazı ile SSM'ye iletilmektedir. Projeler, değerlendirme sürecinden sonra, Müsteşar onayı ile yürürlüğe girer.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Teklif isteme veya ihale

Destek süresi: Projeye bağlı

Destek miktarı: Projeye bağlı

Başvuru dönemi: Kısıtlama yok

Başvuru yeri: Savunma Sanayii Müsteşarlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa savunma sanayi kapsamına giren herhangi bir konuda çalışan kişi, kurum ve firmalar öneri formunu doldurarak başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ssm.gov.tr/anasayfa/savunmaSanayiimiz/argedes/Sayfalar/argeformat.aspx>

2.1.12. TTGV Destekleri

2.1.12.1. İleri Teknoloji Projeleri Destek Programı

Geri ödemeli hibe

1 Yıl - 3 Yıl arası

250 bin - 3 milyon Dolar

TTGV

■ DESTEK PROGRAMININ:

■ **Adı:** İleri Teknoloji Projeleri Destek Programı

■ **Amacı ve Kapsamı:** Program, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'nın belirlediği tarım, eğitim, sağlık ve çevre alanlarında gerçekleştirilen ürün ve süreç geliştirme pratiklerinin Ar-Ge ve ticarileştirme evrelerini bütünsel bir biçimde desteklemektedir.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program, öne çıkan geliştirme çalışmasına temel teşkil edecek hem ulusal hem de uluslararası lisans alım giderlerini karşılamaktadır.

ii) Program, teknik ve iktisadi uygulanabilirlik etüdü ve pazar araştırması çalışmaları giderlerini, geliştirilen fikirlerden tasarım aşamasına geçiş sürecinde yer alan laboratuvar ve dizayn çalışmalarını ve prototip üretimi/pilot tesisin kurulması/deneme üretimi giderlerini karşılamaktadır.

iii) Program, seri üretim sürecine geçiş sürecinden önce, ürüne ilişkin tasarımların doğrulanması ve tasarımın iyileştirilmesi çalışmalarına ait giderleri, üretimin niteliğinin artırılmasına ilişkin çalışmalar ve ürünün tasarımına dair sorunların ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyet giderlerini temin etmektedir.

iv) Program, seri üretime ilişkin yürütülen yatırım çalışmalarını, ortaya çıkarılan iş ve teknoloji bilgisine dair patent ve lisans çalışmaları giderlerini ve son olarak, ürünün tanıtımına ve pazarlama çalışmalarına ilişkin giderleri karşılamaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

■ **Destek türü:** Geri ödemeli hibe

■ **Destek süresi:** 1 yıl-3 yıl arası

■ **Destek miktarı:** 250 bin-3 milyon Dolar

■ **Başvuru dönemi:** Kısıtlama yok.

■ **Başvuru yeri:** TTGV

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, Türkiye'de özel sektör bünyesinde yerleşik olarak faaliyet gösteren sanayi kuruluşları ve yazılım şirketleri (sayısı birden fazla olan şirket ve kuruluşun ortak başvurusu da mümkündür) başvurabilmektedir.

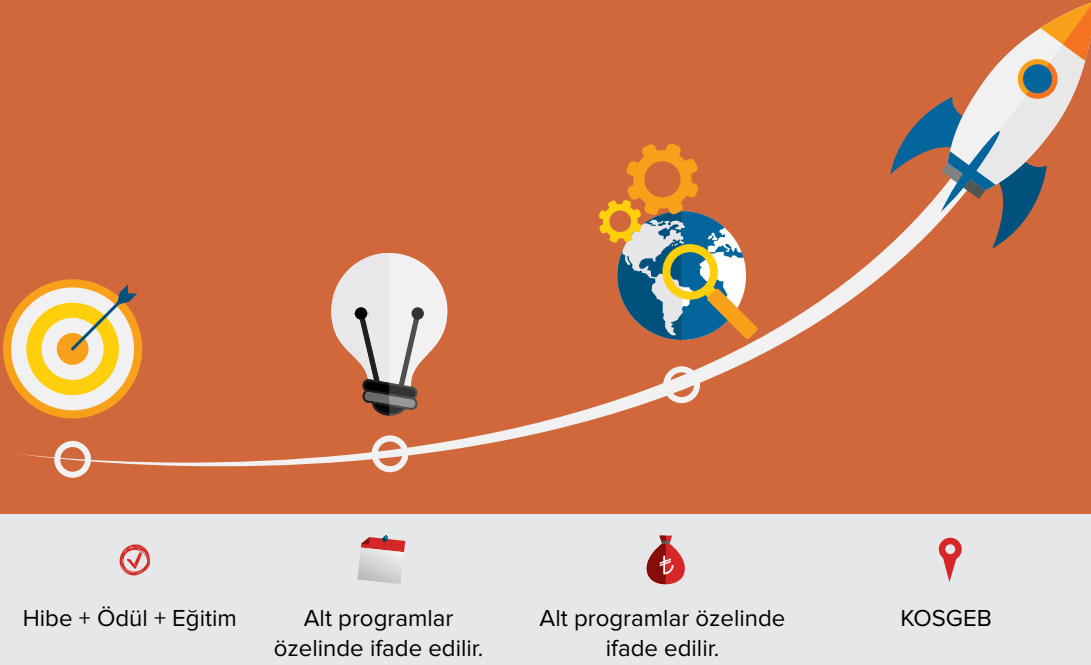
■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ttgvg.org.tr/tr/programlar/ileri-teknoloji-projeleri-destegi-itep>

2.2. GİRİŞİMCİLİK DESTEKLERİ

2.2.1. KOSGEB Destekleri

2.2.1.1. Girişimcilik Desteği Programı

Hibe + Ödül + Eğitim

Alt programlar özelinde ifade edilir.

Alt programlar özelinde ifade edilir.

KOSGEB

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Girişimcilik Desteği Programı

Amacı ve Kapsamı: Programın amacı hem girişimcilere destek vermek hem de kendi işinin sahibi olmak isteyen kimselerin bir iş planı çerçevesinde kuracakları işletmelerin başarı düzeyini yükseltmektir. Program, Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi (UGE), Yeni Girişimci Desteği (YGD), İş Geliştirme Merkezi Desteği ve İş Planı Ödülü (İPÖ) olmak üzere dört kalemden meydana gelmektedir.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Açıklanan alt program bağlamında destek unsurları/ teşvik araçları ayrıntılı olarak anlatılmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe+Ödül+Eğitim

Destek süresi: Alt programlar özelinde ifade edilir.

Destek miktarı: Alt programlar özelinde ifade edilir.

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: KOSGEB

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa özel sektör, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları bünyesinde UGE (ücretsizdir), İPÖ (Girişimcilik dersini almış öğrencilere verilir), YGD (KOSGEB'den UGE alanlara verilir) ve İŞGEM programlarından eğitim alan ya da ders alan kişilere verilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1231/girisimcilik-destek-programi>

2.2.1.2. Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi/Girişimcilik Desteği Programı

Eğitim

32 Saat

Yok

KOSGEB

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi/Girişimcilik Desteği Programı
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, ulusal girişimcilik kültürünün yayılması maksadına uygun biçimde, girişimcilere işin nasıl kurulduğunu ve bu süreçte ne gibi sorumluluklar almaları gerektiğini anlatmak ve bu sayede girişimcilerin kendi iş planlarını hayata geçirmelerini ve başarılı biçimde işletme kurmalarını sağlamak amacıyla.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Hem KOSGEB birimleri vasıtasıyla düzenlenen eğitimlerin giderleri, hem de ulusal ve uluslararası projeler bünyesinde, KOSGEB tarafından yürütülen eğitimlerin bedelleri proje kapsamında karşılanmaktadır.
- ii) Çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenmekte olan ve KOSGEB tarafından onaylı Girişimcilik Programları ve Girişimcilik Eğitimleri kadar, hem yükseköğretim hem de ortaöğretim kurumlarınca verilen ve KOSGEB'in onayladığı girişimcilik derslerini giderleri de projeden temin edilmektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Eğitim
- **Destek süresi:** 32 saat
- **Destek miktarı:** Yok.
- **Başvuru dönemi:** Sürekli
- **Başvuru yeri:** KOSGEB

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
 Programa hem özel sektörde çalışan hem de üniversite bünyesinde (ortaöğretim ve mesleki ve teknik eğitim okullarından mezun olmuş ve kendi işini kurmak isteyen) bulunan kişiler başvurabilir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1231/girisimcilik-destek-programi>

2.2.1.3. Yeni Girişimcilik Desteği

Hibe + Geri Ödemeli
Hibe

24 Ay

Hibe için 50 bin TL, Sabit Yatırım
için 100 bin TL geri ödemeli

KOSGEB

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Yeni Girişimcilik Desteği/Girişimcilik Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, kendi işini kurmak arzusundaki girişimcileri desteklemeyi amaçlar.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

i) İşletmenin kuruluş masrafları, makine ve teçhizat giderleri, işletmeye ait giderler ve sabit yatırımlar projeden karşılanmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe+Geri Ödemeli Hibe

Destek süresi: 24ay

Destek miktarı: Hibe için 50 bin TL, Sabit Yatırım için 100 bin TL geri ödemeli

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: KOSGEB

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa UGE eğitimini sonlandırmış girişimcilerin hayata geçirdikleri KOBİ'ler, İŞGEM bünyesinde kurulan KOBİ'ler ve UGE eğitimi alsa da henüz kendi işini kurmamış girişimciler ve KOSGEB eğitimlerini tamamlamış kimseler başvurabilirler.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1231/girisimcilik-destek-programi>

2.2.1.4. İş Geliştirme Merkezi Desteği

Hibe

İŞGEM kuruluşu: 18 ay,
İŞGEM işletme: 36 ay

En fazla 850 bin TL

KOSGEB

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** İş Geliştirme Merkezi Desteği/Girişimcilik Destek Programı
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, KOBİ'lerin işletme geliştirme koçluğu ve işletmelerin destek ağlarına ve mali kaynaklara erişme imkânı, en uygun koşullarda iş yeri mekânı ve ortak ofis ekipmanı ve ofis hizmetleri sunan bir İŞGEM'in kuruluşuna ve işletmelerin giderlerine destek vermek amacıyla.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) İŞGEM adının kullanım hakkı, İŞGEM kuruluş desteği bağlamında verilen binaların yenilenmesi, mobilya ve donanım hizmetleri, İŞGEM bünyesinde faaliyet gösteren yöneticilerin ücretleri ve personel, eğitim ve danışmanlık giderleri projeden karşılanmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** İŞGEM kuruluşu: 18 ay, İŞGEM işletme: 36 ay.
- **Destek miktarı:** En fazla 850 bin TL
- **Başvuru dönemi:** Sürekli/İş planı ile başvuru
- **Başvuru yeri:** KOSGEB

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
 Programa yükseköğretim kurumları, belediyeler, özel idareler, meslek kuruluşları ve inkubatörler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1231/girisimcilik-destek-programi>

2.2.1.5. Uluslararası Hızlandırıcı Program

Hibe

36 Ay

60 bin Dolar

KOSGEB

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Uluslararası Hızlandırıcı Program

Amacı ve Kapsamı: Program, işletmelerin uluslararası piyasalara girişini kolaylaştırma adına teknik, hukuksal, yönetsel ve hedeflenen ülkelerde satış imkânları sunacak profesyonel ağlara erişme olanağı vermekte ve kişilerin bu programa başvurmasını teşvik etmek arzusundadır.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program kapsamında, hızlandırıcı ofis kirası, ulaşım, konaklama ve organizasyonla ilgili genel giderler ve bunlara ek olarak, eğitim, danışmanlık, mentörlük, iş yönetimi, hukuki süreçler ve FSMH giderleri karşılanmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: 36 ay

Destek miktarı: 60 bin Dolar

Başvuru dönemi: Düzenleyen kurum belirler.

Başvuru yeri: KOSGEB

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa KOSGEB'e kayıtlı olan KOBİ'ler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1235/uluslararasi-kulucka-merkezi-ve-hizlandirici-destek-programi>

2.2.1.6. KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri

Ödül

Sınırsız

Logo kullanım hakkı ve %100 destekli yurt dışı iş gezisi desteği.

KOSGEB

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, KOSGEB'e kayıtlı firmaların ve girişimcilerin rekabet ile teşvik edilip ödüllendirilmesini hedeflemektedir.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program kapsamında, Yılın Başarılı KOBİ Büyük Ödülü, Jüri Özel Ödülü, (Yılın Genç Girişimci Ödülü, Yılın Kadın Girişimci Ödülü, Yılın Küresel Doğan Girişimci Ödülü, Yılın İnovatif Girişimci Ödülü'nden oluşan) Yılın Başarılı Girişimci Ödülleri ve (Yılın İnovatif Kobi Ödülü, Yılın İşbirliği Güçbirliği Yapan Kobi Ödülü, Yılın İhracatçı KOBİ Ödülü, Yılın Çevre Dostu KOBİ Ödülü'nden meydana gelen) Yılın Başarılı KOBİ Ödülleri verilmektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Ödül
- **Destek süresi:** Sınırsız
- **Destek miktarı:** Logo kullanım hakkı ve %100 destekli yurt dışı iş gezisi desteği.
- **Başvuru dönemi:** KOSGEB takvimine göre değişir.
- **Başvuru yeri:** KOSGEB

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa KOSGEB'e kayıtlı olan KOBİ'ler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kobivegirisimcilikodulleri.gov.tr/>

2.2.2. TÜBİTAK Destekleri

2.2.2.1. 1601-Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı

Hibe

36 Ay

Çağrıda belirtilir.

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1601-Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, hem yenilik hem de teknolojik girişimcilik alanlarında gerçek ve tüzel kişilere dönük öz-bilinç oluşturmak ve bu alanlarda kapasitelerin artırılmasına ilişkin mekanizmaları (nitelikli personel desteği, işbirliği ağları, kümelenme vb.) kuvvetlendirmeyi amaçlamaktadır.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Personele, hizmet alımlarına ve bursiyerlere ilişkin giderler, proje teşvik ikramiyesi, proje ekibinin faaliyetleri doğrultusunda yaptıkları seyahat masrafları ve genel giderler projeden karşılanmaktadır.
- Yeminli mali müşavirlik giderleri, toplantılar, tanıtımlar, organizasyonlar ve ödüllere ilişkin giderler, alet, teçhizat, yazılım ve yayın giderleri de projeden temin edilmektedir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 36 ay
- Destek miktarı:** Çağrıda belirtilir.
- Başvuru dönemi:** Çağrılı
- Başvuru yeri:** TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa çağrıda belirtilen üniversiteler ve araştırma merkezleri, özel sektör kuruluşları, sanayi odaları, ticaret odaları, ticaret ve sanayi odaları başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1601-yenilik-girisimcilik-alanlarinda-kapasite-artirilmasina-yonelik-dp>

2.2.2.2. 1512-Teknogirişim Sermaye Desteği Programı

Hibe + Danışmanlık

18 Ay

150 bin TL

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** 1512-Teknogirişim Sermaye Desteği Programı¹
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, girişimcilerin sahip olduğu teknolojik ve yenilik odaklı iş fikirlerinin katma değeri yüksek ve beşeri sermayesi yüksek teşebbüsler doğurabilmesi adına, fikirden pazara dek süren süreçlerin desteklenmesini ve bu sayede nitelikli girişimciliğin teşvik edilmesi ve uluslararası düzeyde yüksek rekabet gücüne, yeniliğe ve teknolojik içeriğe sahip ürünler ve hizmetler geliştiren başlangıç firmalarının kurulmasını sağlamasını hedefler.

■ DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Proje kapsamında personele ilişkin giderler, iş planı aktivitelerinde görevli personelin seyahat masrafları, malzeme ve sarf giderleri, hem yurt içi hem de diğer danışmanlık hizmet alım giderleri ve alet, teçhizat, yazılım ve yayın alıma ilişkin giderler karşılanmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe+Danışmanlık
- **Destek süresi:** 18 ay
- **Destek miktarı:** 150 bin TL
- **Başvuru dönemi:** Çağrılı
- **Başvuru yeri:** TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa özel sektör bünyesinde faaliyette bulunan ve en az lisans mezunu olan bireysel girişimcilerin başvurması mümkündür.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/girisimcilik/ulusal-destek-programlari/icerik-1512-teknogirisim-sermaye-destegi-programi>

¹ Mart 2016 itibarıyla Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı'nın yürütülmesi 6676 Sayılı Kanun Kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan TÜBİTAK'a devredilmiştir ve TÜBİTAK 1512 Programı olarak yürütülmeye devam edilecektir. İlgili Yönetmeliğin yayınlanmasına bağlı olarak desteğin uygulama ve destek özellikleri değişebilir.

2.2.2.3. 1514-Girişim Sermayesi Destekleme Programı

Hibe

12 Yıl

Çağrıda belirtilir.

TÜBİTAK

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1514-Girişim Sermayesi Destekleme Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, ulusal ekonomiye katma değer bakımından katkı sunabilecek özellikte ürünleri, süreçleri, bilgileri ve teknikleri geliştirip üretme kapasitesi olan KOBİ düzeyindeki şirketlerin başlangıç aşamasındaki mali gereksinimlerini karşılamayı amaçlar.

DESTEK UNSURLARI / TEŞVİK ARAÇLARI:

- Çekirdek Sermaye Desteği: Program, fikri düzeyde olan bir ürünün, hizmetin ya da yeniliğin meydana getirilmesi amacıyla Ar-Ge, değerlendirme ve bir ürün ya da hizmetin oluşturulması için gereken yatırımları destekler.
- Başlangıç Sermayesi Desteği: Program, ürünlerin geliştirildiği, bunlara dair prototip oluşturulduğu ya da nihayete ermiş prototiplerin üretim, satış ve pazarlama faaliyetleri kapsamında ihtiyaç duyduğu finansman kaynaklarını sağlamaktadır.
- Gelişme Aşaması Sermayesi Desteği: Program, büyüme ve pazarlama süreçleri için ilave sermaye desteği sağlamak amacıyla destek sağlamaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 12 yıl
- Destek miktarı:** Çağrıda belirtilir.
- Başvuru dönemi:** Çağrılı
- Başvuru yeri:** TÜBİTAK

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, özel sektör bünyesinde girişim sermayesi fonu kurmuş olan ya da kurmayı vaat eden fon yöneticileri başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1514-girisim-sermayesi-destekleme-programi-gisdep>

2.2.3. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri

2.2.3.1. Kurumsal Katılım Sermayesi Desteği

Vergi İndirimi

12 Ay

500 bin TL

Bilim, Sanayi ve
Teknoloji Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Kurumsal Katılım Sermayesi Desteği
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, ulusal ekonomiye katma değer bakımından katkı sunabilecek özellikte ürünleri, süreçleri, bilgileri ve teknikleri geliştirip üretme kapasitesi olan KOBİ düzeyindeki şirketlerin başlangıç aşamasındaki mali gereksinimlerini karşılamayı amaçlar.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Destekten faydalanan firmalara vergi matrahından indirim yapılmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Vergi indirimi
- **Destek süresi:** 12 ay
- **Destek miktarı:** 500 bin TL
- **Başvuru dönemi:** Süresiz
- **Başvuru yeri:** Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren ve teknogirişim sermayesi desteğinden istifade eden ya da teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren ve destekten kendi projelerinin mali giderlerini karşılamak isteyen firmalar başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://btgm.sanayi.gov.tr/amir.html>

2.2.4. Hazine Müsteşarlığı Destekleri

2.2.4.1. Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi

Vergi İndirimi

5 Yıl

En fazla 1 milyon TL

Hazine Müsteşarlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi

Amacı ve Kapsamı: Destek, sermayeye erişmekte güçlük yaşayan erken aşamadaki şirketler için yeni bir mali enstrüman oluşturmayı, BKS'nin girişimcilere güven verecek biçimde kurumsallaşmasını ve BKS'nin yaptığı yatırımların devlet destekleri sayesinde çekici hale gelmesini amaçlamaktadır.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Destekten faydalanan firmalara gelir vergisi indirimi yapılmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Vergi indirimi

Destek süresi: 5 yıl

Destek miktarı: En fazla 1 milyon TL

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: Hazine Müsteşarlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, özel sektör bünyesinde faaliyet gösterecek, bilgilerini, kişisel varlıklarını ve birikimlerini gelişim aşamasında olan girişimlere aktaracak olan kimseler başvurabilir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<https://www.hazine.gov.tr/tr-TR/Sayfalar/BKS-Bilgi-Sistemi>

2.3. TİCARİLEŞTİRME VE REKABET EDEBİLİRLİK DESTEKLERİ

2.3.1. Ekonomi Bakanlığı Destekleri

2.3.1.1. Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Desteği

Hibe

36 Ay

650 bin Dolar

Ekonomi Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Desteği

Amacı ve Kapsamı: Program, şirketlerin yaptıkları eğitim harcamalarını, hem kümelenme hem de proje yaklaşımı çerçevesinde işbirliği kuruluşları üyeleri ile rekabet edebilme kapasitelerini arttırmasını, proje temelli ihtiyaç analizlerini, eğitim, danışmanlık ve yurt dışına pazarlanması gibi faaliyetlerin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program, hem proje tabanlı yurtdışı pazarlama ve alım heyeti programlarına, hem de proje tabanlı bireysel danışmanlık programlarına destek sağlamaktadır.
- Program, ayrıca, istihdam desteği e ihtiyaç analizi kadar, eğitim ve danışmanlık programları da sunmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 36 ay
- Destek miktarı:** 650 bin Dolar
- Başvuru dönemi:** Sürekli
- Başvuru yeri:** Ekonomi Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
 Programa, TİM, TOBB, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, İhracatçı Birlikleri, İl Ticaret ve/veya Sanayi Odaları, Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Sektörel Üretici Dernekleri, İşveren Sendikaları, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve imalatçılar tarafından kurulan dernek, birlik ve kooperatif birimleri başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/destekler/ihracatDestekleriD>

2.3.1.2. Eğitimcilerin Düzenleyeceği Eğitim Programları

Hibe

Yıllık

20 bin Dolar

Ekonomi Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Eğitimcilerin Düzenleyeceği Eğitim Programları/ Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Desteği

Amacı ve Kapsamı: Program, Türkiye sınırları içerisinde hem ticari ve sınai faaliyetler yürüten hem de yazılım sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin küresel pazarlarda rekabet etme gücünü arttırmaya dönük eğitim masraflarını karşılamaktadır.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program, destek programı kapsamında belirtilen eğitim giderlerini karşılamaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: Yıllık

Destek miktarı: 20 bin Dolar

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: Ekonomi Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, TTK'nun 124. Maddesi özelinde açıkça belirtilen sınai ve/veya ticari faaliyet gerçekleştiren ve yazılım sektöründe çalışmalarını sürdüren kolektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif türünde şirketler başvurabilmektedir. Bir eğitim programının hayata geçirilebilmesi için asgari 5 şirketin katılımı gereklidir. Düzenlenen her bir eğitim programına bir şirketten en fazla 3 kişinin katılması mümkündür.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/destekler/ihracatDestekleriD>

2.3.1.3. Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Hibe

48 Ay

Kira: 120 bin Dolar, Marka: 50 bin Dolar, Tanıtım: 250 bin Dolar

Ekonomi Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Yurtdışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi
- **Amacı ve Kapsamı:** Program şirketler ve işbirliği kuruluşlarının yurtdışında gerçekleştirdikleri tanıtım ve marka tescil giderleri kadar, mal ve hizmet ticareti yapmak amacıyla yurtdışına açılan birimlerin kira giderlerini ve Türkiye Ticaret Merkezleri'ne ilişkin giderlerin belirli bir bölümünü Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Program, birimlerin kiralara ilişkin giderleri, yurtdışı marka tescil faaliyetlerine ilişkin bedelleri ve tanıtım faaliyetlerine ilişkin masrafları karşılamaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** 48 ay
- **Destek miktarı:** Kira: 120 bin Dolar, Marka: 50 bin Dolar, Tanıtım: 250 bin Dolar
- **Başvuru dönemi:** Sürekli
- **Başvuru yeri:** Ekonomi Bakanlığı

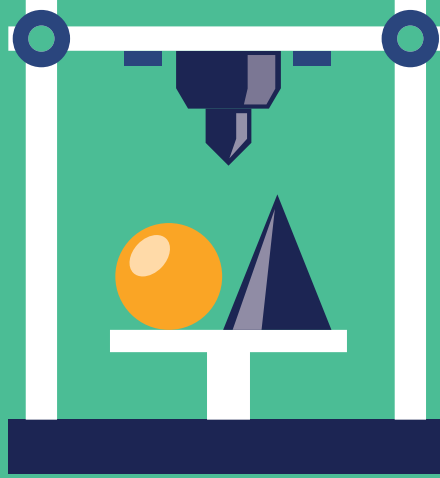
■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, Türkiye'de sınai ve ticari faaliyet gösteren şirketler ve işbirliği kuruluşları başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/destekler/ihracatDestekleriD>

2.3.1.4. Tasarım Desteği

Hibe

Sınırsız

50 bin Dolar-1 milyon Dolar

Ekonomi Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Tasarım Desteği

Amacı ve Kapsamı: Program Türkiye’de tasarım ve yenilik kültürünün yaygınlaşması adına tasarım yapan şirketleri ve işbirliği kuruluşlarının gerçekleştirecekleri tanıtım, pazarlama, istihdam ve danışmanlık harcamalarını, bu kuruluşların yurtdışına açacakları birimlere ait giderler ve burada dış piyasalar için üretecekleri katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesi faaliyetlerine ait giderleri Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu’ndan karşılamaktadır.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program kurulum, kira, danışmanlık, tanıtım, reklam ve pazarlama harcamalarını karşılamaktadır.
- Program tasarımcıların yurt dışında alacakları eğitim giderlerini, alet, teçhizat, malzeme ve yazılım giderlerini, seyahatlere ve web sitesi üyeliğine ilişkin masrafları ve istihdam edilecek olan tasarımcıların, mühendislerin ve modelistlerin maaşlarını karşılamaktadır.
- Program, fikri, mülki ve sınai haklar tesciline ilişkin harcamalar kadar, markaların ülke dışında tescil edilmesi ve korunmasına ilişkin giderleri de karşılamaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** Sınırsız
- Destek miktarı:** 50 bin Dolar-1 milyon Dolar
- Başvuru dönemi:** Sürekli
- Başvuru yeri:** Ekonomi Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, Türkiye’de sınai ve ticari faaliyet gösteren tasarımcı şirketler, tasarım ofisleri, tasarım ve ürün geliştirme projeleri kabul görmüş olan şirketler başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/destekler/ihracatDestekleriD>

2.3.1.5. Yurtdışı Pazar Araştırma Desteği

Hibe

Sınırsız

5 bin Dolar

Ekonomi Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

■ **Adı:** Yurtdışı Pazar Araştırma Desteği/Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği

■ **Amacı ve Kapsamı:** Program işletmelerin ürün tasarımlarına dönük hizmet alımlarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan şirketlerin hayata geçirdiği ihracata dönük yurtdışı piyasa araştırması gezilerini desteklemektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

■ **Destek türü:** Hibe

■ **Destek süresi:** Sınırsız

■ **Destek miktarı:** 5 bin Dolar

■ **Başvuru dönemi:** Sürekli

■ **Başvuru yeri:** Ekonomi Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, özel sektör bünyesinde sınai ve ticari faaliyet gösteren tüm şirketler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/destekler/ihracatDestekleriD>

2.3.2. KOSGEB Destekleri

2.3.2.1. Sınaî Mülki Haklar Desteği

Hibe

36 Ay

30 bin TL

KOSGEB

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Sınaî Mülki Haklar Desteği/Genel Destek Programı
Amacı ve Kapsamı: Program, işletmelerin Patent Belgesi, Faydalı Model Belgesi, Endüstriyel Tasarım Tescili Belgesi, Entegre Devre Topografyaları Tescil Belgesi başvurusu yapmasını ve Yurt Dışı Marka Tescil Belgesi alımlarını desteklemektedir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program, TPE veya benzeri yurt dışı kurumlardan ve kuruluşlardan; Patent Belgesi Faydalı Model Belgesi, Endüstriyel Tasarım Tescili Belgesi, Entegre Devre Topografyaları Tescil Belgesi almak için başvuru yapılan kurum ve kuruluşlara yaptığı ödemelere destek vermektedir.
- Program, TPE'den alınan belgeler için patent vekili giderlerini karşılamaktadır.
- Program, TPE benzeri yurt dışı kurumlardan ve kuruluşlardan alınan Marka Tescil Belgeleri için başvuru yapılan kurumlara ve kuruluşlara yapılan ödemeleri karşılamaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- Destek türü:** Hibe
- Destek süresi:** 36 ay
- Destek miktarı:** 30 bin TL
- Başvuru dönemi:** Sürekli
- Başvuru yeri:** KOSGEB

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, KOSGEB veri tabanında kayıtlı olan tüm KOBİ'ler başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/>

2.3.2.2. Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı (TeknoPazar)

Hibe

12 Ay

50 Bin TL/Yurtdışı 100 bin TL

KOSGEB

■ DESTEK PROGRAMININ:

■ **Adı:** Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı (TeknoPazar)¹

■ **Amacı ve Kapsamı:** Program sanayinin küresel rekabet gücünü arttırmayı ve bu sayede daha dinamik bir karakter kazanmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program, hem basılı hem de elektronik tanıtım malzemelerinin, fuarlara katılımın, yurtdışı fuarlarda oluşan gümrük işlemi bedellerinin, e-ticaret ya da elektronik ticaret sitelerine üyelik bedellerini karşılamaktadır.

ii) Yazılı medyada yer alacak teknik ürünün ya da bu ürüne ilişkin prototipin tanıtılmasına ilişkin giderler ve tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine dönük seyahatlerde işletmelerin en fazla iki personelinin konaklama ve seyahat giderleri de programdan temin edilmektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

■ **Destek türü:** Hibe

■ **Destek süresi:** 12 ay

■ **Destek miktarı:** Yurtdışı: 50 Bin TL/Yurtdışı 100 bin TL

■ **Başvuru dönemi:** Sürekli

■ **Başvuru yeri:** KOSGEB

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, kamu kaynakları ile desteklenmiş yenilik ve tasarım projelerinin sonucunda meydana çıkan, patent koruma belgesi sayesinde korunma altına alınmış ve Teknolojik Ürün Deneyim Belgesine sahip olan ürün ve ürün prototipine sahip olan, özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren şirketler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/5804/teknopazar-teknolojik-urun-tanim-ve-pazarlama-destek-programi>

¹ Mart 2016 itibarıyla TeknoPazar Programı'nın yürütülmesi 6676 Sayılı Kanun Kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan KOSGEB'e devredilmiştir. İlgili Yönetmeliğin yayınlanmasına bağlı olarak desteğin uygulama ve destek özellikleri değişebilir.

2.3.2.3. Tasarım Desteği

Hibe

3 Yıl

22.500 TL

KOSGEB

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Tasarım Desteği/Genel Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program işletmelerin ürün tasarımlarına dönük hizmet alımlarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program işletmelerin Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu Derneği (ETMK), Grafikerler Meslek Kuruluşu Derneği (GMK), Moda Tasarımcıları Derneği ve İç Mimarlar Odası üyeleri ile üniversitelerden ürün tasarımına dönük hizmet alımlarına ait giderlerini karşılamaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: 3 yıl

Destek miktarı: 22.500 TL

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: KOSGEB

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

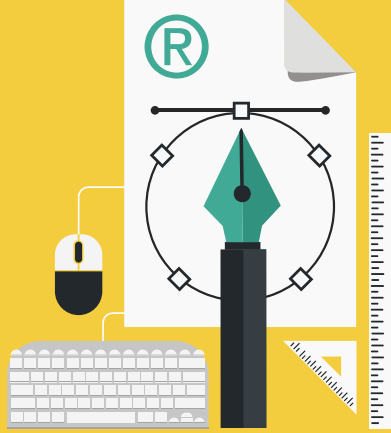
Programa, KOSGEB veri tabanında kayıtlı olan tüm KOBİ'ler başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/1230/genel-destek-programi>

2.3.3. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri

2.3.3.1. Tasarım Tescil Desteği

Hibe

-

-

Bilim, Sanayi ve
Teknoloji Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Tasarım Tescil Desteği/5746 sayılı Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, Tasarım Danışma Konseyi'nin tavsiyeleri doğrultusunda Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirlediği kriterlere sahip olan tasarım yarışmalarında sergilenecek tasarımları destekleyip teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Program tasarım tescil giderlerini karşılamaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** -
- **Destek miktarı:** -
- **Başvuru dönemi:** -
- **Başvuru yeri:** Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren, tasarım yarışmalarında sergilenmiş tasarımları olan şirketler başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.sanayi.gov.tr/>

2.3.3.2. Teknoloji Ürün Deneyim Belgesi

Belge

-

Kamu İhalelerine
Katılım Hakkı

Bilim, Sanayi ve
Teknoloji Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Teknoloji Ürün Deneyim Belgesi/4734 sayılı Kamu İhale Kanunu

Amacı ve Kapsamı: Program, kamu tarafından sunulan ihalelere iş bitirme belgesi sunamayan Ar-Ge şirketlerinin kamu ihalelerinin katılımları için yol göstererek, Ar-Ge faaliyetleri sonucu ortaya çıkartılan ürünlerin ticarileştirilmesini desteklemektedir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

-

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Ödül (Belge)

Destek süresi: -

Destek miktarı: Kamu İhalelerine Katılım Hakkı

Başvuru dönemi: -

Başvuru yeri: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa teknoloji merkezi işletmelerde, Ar-Ge merkezlerinde, TGB'lerde, kamu kurum ve kuruluşlarında, hem kanunla hem de uluslararası fonlar tarafından desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerini ve Rekabet Öncesi İşbirliği ve Teknogirişim Sermaye Desteği'nden faydalanılarak yapılan projeler ve şirketlerin öz kaynakları ile geliştirdikleri Ar-Ge projeleri sonucunda gün yüzüne çıkan mal ve hizmet sahibi olan firmalar başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.sanayi.gov.tr/>

2.3.4. TÜBİTAK Destekleri

2.3.4.1. 1602-Patent Destek Programı

Hibe (+Ödül)

Süreç bağlı olarak değişmektedir.

Rapor/İnceleme: Ulusal 600 Avro (Vekil: 250 TL), Uluslararası 34 bin TL Ulusal Patent Ödülü: 3 bin TL (Vekil Ödülü: 2 bin TL) Uluslararası Patent Ödülü: 10 bin TL (3 patent için 30bin TL'ye kadar).

TÜBİTAK

■ DESTEK PROGRAMININ:

Adı: 1602-Patent Destek Programı

Amacı ve Kapsamı: Program, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde Türkiye kaynaklı olarak yapılan başvuru sayısının çoğaltılmasını, gerek gerçek gerek tüzel kişilerin patent başvurusu için teşvik edilmesini ve Türkiye'deki patent sayısının artırılmasını sağlamak amacıyla.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- Program, TPE ulusal patent başvuruları özelinde, hem Araştırma Raporu desteği hem de İnceleme Raporu desteği, vekil kullanımı olan başvuruları vekil desteği ve patent alınması söz konusu ise, hem patent sahibine hem de patent vekiline Patent Tescil Ödülü vermektedir.
- Program, WIPO, USPTO ve JPO'ya yapılan patent başvuruları özelinde, Başvuru ve Araştırma Raporu desteği, İnceleme Raporu desteği ve EPO, USPTO veya JPO'dan patent alınması durumunda Patent Ödülü vermektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe (+Ödül)

Destek süresi: Süreç bağlı olarak değişmektedir.

Destek miktarı: Rapor/İnceleme: Ulusal 600 Avro (Vekil: 250 TL), Uluslararası 34 bin TL Ulusal Patent Ödülü: 3 bin TL (Vekil Ödülü: 2 bin TL) Uluslararası Patent Ödülü: 10 bin TL (3 patent için 30bin TL'ye kadar).

Başvuru dönemi: Sürekli

Başvuru yeri: TÜBİTAK

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, hem özel hem de kamu sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlar yani girişimciler, şirketler ve kamu kurumları başvurabilmektedir. Araştırmacılar ve üniversiteler de programdan faydalanabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.tubitak.gov.tr/tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari/icerik-1602-tubitak-patent-destek-programi>

2.4. YATIRIM DESTEKLERİ

2.4.1. Ekonomi Bakanlığı Destekleri

2.4.1.1. Yatırım Teşvik Programı

Vergi İndirimi

-

Sektöre ve yatırıma göre
değişiklik göstermektedir.

Ekonomi Bakanlığı

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Yatırım Teşvik Programı, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar

Amacı ve Kapsamı: Program hem kalkınma planları hem de yıllık planlarda öngörülen hedefler doğrultusunda, ulusal tasarrufların yüksek düzeyli katma değer üretecek yatırımlara yönlendirilmesine, üretim ve istihdam olanaklarının artırılmasına, ulusal rekabet gücünün artırılmasına, Ar-Ge potansiyeli yüksek olan bölgesel ve büyük çaplı yatırımların desteklenmesine, bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılmasına, kümelenme faaliyetlerine, çevre korumaya ilişkin yatırımlar ve AR-Ge faaliyetlerine katkı vermektedir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program vergi muafiyeti, sigorta primi muafiyeti, yatırım yeri tahsis ve faiz desteği kalemlerine destek sunmaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Vergi İndirimi

Destek süresi: -

Destek miktarı: Sektöre ve yatırıma göre değişiklik göstermektedir.

Başvuru dönemi: -

Başvuru yeri: Ekonomi Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, birlikler, kooperatifler, iş ortaklıkları, kamu kurumları ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları ve yükseköğretim kurumları başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/destekler/yatirimTevsikD>

2.4.1.2. İleri Teknolojiye Sahip Yurtdışında Yerleşik Şirket Alımı Desteği

Hibe+Kredi
Faizi+Danışmanlık

5 yıl (faiz
ödemesi)

Danışmanlık Giderleri: 500 bin Dolar,
Faiz Giderleri: 3 milyon Dolar

Ekonomi
Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** İleri Teknolojiye Sahip Yurtdışında Yerleşik Şirket Alımı Desteği/Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği
- **Amacı ve Kapsamı:** Program ileri teknolojiyi bünyesinde barındıran ve teknoloji transfer edebilmek kapasitesine sahip olan yurtdışında yerleşik şirketlerin alınmasına dair mali ve hukuki danışmanlık bedellerini ve alımlar için kullanılan faiz giderlerini desteklemektedir.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Program danışmanlık ücretleri ve faiz giderleri ile ilgili katkılar sağlamaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe+Kredi Faizi+Danışmanlık
- **Destek süresi:** 5 yıl (faiz ödemesi)
- **Destek miktarı:** Danışmanlık Giderleri: 500 bin Dolar, Faiz Giderleri: 3 milyon Dolar
- **Başvuru dönemi:** Sürekli
- **Başvuru yeri:** Ekonomi Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa özel sektör bünyesinde faaliyet gösteren şirketler ve işbirliği kuruluşları başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/destekler/ihracatDestekleriD>

2.4.2. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Destekleri

2.4.2.1. Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (TeknoYatırım)

Hibe+Kredi Faizi

36 (+6) ay

10 milyon TL,
Büyük Firma: 2 milyon TL

Bilim, Sanayi ve
Teknoloji Bakanlığı

1. DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı (TeknoYatırım)/635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname

Amacı ve Kapsamı: Program sanayiye dönük Ar-Ge ve inovasyon projelerinin sona ermesiyle ortaya çıkan teknik ürünler ya da işletmelerin öz-kaynaklarını kullanarak yaptıkları Ar-Ge faaliyetleri neticesinde gün yüzüne çıkan ve patenti alınmış teknolojik ürünlere ilişkin Türkiye’de hem tüzel hem de gerçek kişilerce yerleşik olarak gerçekleştirilen yatırımları desteklemektedir. Bu program tümünden yeni ya da ürün çeşitlendirmeyi hedefleyen yatırımları içermektedir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program ana ve yardımcı makine teçhizat giderlerini, yatırım projesi adına hazırlanması gereken Fizibilite Raporu’nun bedelini, montaj giderlerini ve makine, araç-gereç taşıma ve sigorta bedellerini karşılamaktadır.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe+Kredi Faizi

Destek süresi: 36 (+6) ay

Destek miktarı: KOBİ: 10 milyon TL, Büyük Firma: 2 milyon TL

Başvuru dönemi: Çağrılı

Başvuru yeri: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, “en fazla 5 yıl önce yurt içi veya yurt dışında Ar-Ge ve yenilik projesini başarıyla tamamlamış” olan, “yurt içinde veya yurt dışında öz kaynaklar kullanılarak ortaya çıkan teknolojik ürüne ait, “İncelemeli Patent Belgesi” almış” olan, “en fazla 12 ay önce TGB’lerde yatırım izni ve/veya teknolojik ürün özelliği taşıdığına dair olumlu rapor alan” firmalar başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.sanayi.gov.tr/>

2.4.3. Kalkınma Bakanlığı Destekleri

2.4.3. Yatırım Programları Kapsamında Araştırma Altyapıları Desteği

Hibe

Kurulum Sürecinde
(2-4 Yıl)

Hibede sınır yok (Değerlendirme
sonucu kararlaştırılır).

Kalkınma
Bakanlığı

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Yatırım Programları Kapsamında Araştırma Altyapıları Desteği
- **Amacı ve Kapsamı:** Program araştırma altyapılarının tesis edilmesini ve geliştirmesini amaçlamaktadır.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Program inşaat, makine ve teçhizat gibi yatırım kalemlerine destek sunmaktadır.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe
- **Destek süresi:** Kurulum Sürecinde (2-4 Yıl)
- **Destek miktarı:** Hibede sınır yok (Değerlendirme sonucu kararlaştırılır).
- **Başvuru dönemi:** Çağrılı
- **Başvuru yeri:** Kalkınma Bakanlığı

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

- (Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa yükseköğretim kurumları ve kamu kurum ve kuruluşları başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/Attachments/684/Arast%C4%B1rma%20Altyap%C4%B1lar%C4%B1%20Mevzuat%C4%B1.pdf>

2.5. GENEL KALKINMA DESTEKLERİ

2.5.1. Kalkınma Ajansları Destekleri

2.5.1.1. Doğrudan Finansman Desteği

Hibe

12 Ay

Uygun görülen öncelik alanları için
proje uygun maliyetlerinin azami % 90'ı

Kalkınma Ajansları

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Doğrudan Finansman Desteği

Amacı ve Kapsamı: Program, çeşitli ekonomik bölgelerde ortaya çıkan sektörlerde hem yenilik hem de Ar-Ge kapasitesinin yükseltilmesine ve bölgelerin ulusal ve uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazanmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) İlgili ajanslar tarafından belirlenmektedir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Hibe

Destek süresi: 12 Ay

Destek miktarı: Uygun görülen öncelik alanları için proje uygun maliyetlerinin azami % 90'ı

Başvuru dönemi: Sürekli ve çağrılı

Başvuru yeri: Kalkınma Ajansları

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, kar amacı güden gerçek ve tüzel kişiler ile KOBİ'ler, çiftçiler ve çiftçi grupları ve serbest meslek sahipleri başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www3.kalkinma.gov.tr/bolgesel.portal>

2.5.1.2. Faizsiz Kredi ve Faiz Desteği

Hibe + Kredi

12-48 ay

Ajansın başlangıç gider bütçesinin % 5-15'i arası.

Kalkınma Ajansları

■ DESTEK PROGRAMININ:

- **Adı:** Faizsiz Kredi ve Faiz Desteği
- **Amacı ve Kapsamı:** Program, faizsiz kredi desteği ve faiz desteği vermektedir. Faizsiz kredi desteği, kar amacı güden hem gerçek hem de tüzel kişilerin başvuru rehberinde ayrıntılı olarak belirtilmiş niteliklere sahip projeleri için ilgili kuruluşlar vasıtasıyla kredi verilmesini ve bu finansal desteği yönetmelik bünyesindeki usul ve esaslar dâhilin ajansa faizsin bir biçimde ve belirli taksitlerle geri ödenmesini öngören karşılıksız olarak verilen bir yardımdır. Faiz desteği ise, yine hem gerçek hem de tüzel kişiler için başvuru rehberinde açıklanmış olan özelliklere sahip projeleri adına, faiz desteği sunan ilgili kurumlardan alacakları kredilerin faiz giderlerinin ajanslarca temin edilmesini öngören bir karşılıksız yardım paketidir.

■ DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

- i) Destek unsurları ve teşvik araçları ajanslar tarafından belirlenmektedir.

■ DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

- **Destek türü:** Hibe + Kredi
- **Destek süresi:** 12-48 ay
- **Destek miktarı:** Ajansın başlangıç gider bütçesinin % 5-15'i arası.
- **Başvuru dönemi:** Aşamalı Proje Teklif Çağrısı, Ortak Proje Desteği
- **Başvuru yeri:** Kalkınma Ajansları

■ DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)
Programa, kar amacı güden hem gerçek hem de tüzel kişiler kadar, KOBİ'ler, Çiftçi ve Çiftçi Grupları ve serbest meslek sahipleri başvurabilmektedir.

■ Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www3.kalkinma.gov.tr/bolgesel.portal>

2.5.1.3. Teknik Destek

Teknik Destek

Genel olarak 2 Ay

Başvurunun kapsamına
göre değişir.

Kalkınma Ajansları

DESTEK PROGRAMININ:

Adı: Teknik Destek

Amacı ve Kapsamı: Program, eğitim vermek, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlamak, geçici olarak uzman personel görevlendirmek, danışman sağlamak ve lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurmak gibi hem nitelikli hem de kapasite arttırmaya yarayan teknik destek hizmetleri vermektedir.

DESTEK UNSURLARI/TEŞVİK ARAÇLARI:

i) Program, eğitim verme, proje ve program hazırlanmasına yardımcı olma, geçici olarak uzman personel görevlendirme, danışmanlık hizmetleri sağlama, lobi faaliyetleri ile uluslararası ilişkiler kurma süreçlerini desteklemektedir.

DESTEĞİN ÖZELLİKLERİ:

Destek türü: Teknik Destek

Destek süresi: Genel olarak 2 ay

Destek miktarı: Başvurunun kapsamına göre değişir.

Başvuru dönemi: 2 aylık dönemler

Başvuru yeri: Kalkınma Ajansları

DESTEĞİN HEDEF KİTLESİ

(Başvuru Yapabilecek Kişi ve Kuruluşlar)

Programa, organize sanayi bölgeleri, TGB'ler, İŞGEM'ler, Birlik ve Kooperatif İşletmeleri kadar, yerel yönetimler, kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kurumları başvurabilmektedir.

Program Hakkında Ayrıntılı Bilgi:

<http://www3.kalkinma.gov.tr/bolgesel.portal>

KAYNAKÇA

- BSTB ve TÜBİTAK, (2016) *Kamu Ar-Ge, Yenilik, Girişimcilik ve Ticarileştirme Desteklerinin Detayları*, <http://biltekegitim.sanayi.gov.tr/Upload/SingleFile/Kamu%20Ar-Ge%20Destekleri%20Kitap%C3%A7%C4%B1%C4%9F%C4%B1.pdf>
- Çukurova Kalkınma Ajansı, (2014) *Türkiye’de Uygulanan Temel Devlet Destekleri Raporu*, Çukurova Kalkınma Ajansı, Adana.
- Hazine Müsteşarlığı, (2016) Devlet Destekleri Bilgi Sistemine (DDBS) Veri Aktaracak Kurum ve Kuruluşlar İle Uygulamalarına Esas Teşkil Eden Mevzuat Listesi, <https://www.hazine.gov.tr/tr-TR/Duyuru-Listesi-Sayfasi?id=90&nm=1236#>
- Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (2011) *Türkiye’de Sağlanan Teşvik ve Destekler*, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, Samsun.
- Resmi Gazete, (2010) Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun, *Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazete, Tarihi: 23.10.2010, Sayısı:277381, Ankara.*
- Resmi Gazete, (2014) Devlet Destekleri Bilgi Sistemine Veri Aktarılması Hakkında Yönetmelik, *Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazete, Tarihi: 30.05.2014, Sayısı:29015, Ankara.*
- Yavan, N. (2011a) *Teşviklerin Sektörel ve Bölgesel Analizi: Türkiye Örneği*, Maliye Hesap Uzmanları Vakfı Yayınları, Ankara.
- Yavan, N. (2011b) “Yeni Yatırım Teşvik Sisteminin Bölgesel Kalkınma Politikaları Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, 5. *Bölgesel Kalkınma ve Yönetişim Sempozyumu, Sanayi Politikasının Yönetişimi Bildiriler Kitabı*, 125-154, TEPAV Yayınları, Ankara.

T.C. Kalkınma Bakanlığı
Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

📍 Şeyh Sadrettin Mahallesi, Ferit Paşa Caddesi, No: 18, 42040 Meram, Konya

☎ +90 332 280 28 00 📠 +90 332 280 29 00

🖱 www.kop.gov.tr ✉ bilgi@kop.gov.tr